

Qallunaat oqaasiinik atuartitsinermi ilikkagassatut pilersaarutit

*****

A: *Siunertat ilisarititsinerlu*

Qallunaat oqaasiinik atuartitsinerup siunertaa

(Atuarfimmi atuartitsissutini atuartitsissutinilu qanitariissuni alloriarfiit siunertaat aamma atuartitsissutit siunertaat kiisalu ilikkagassatut anguniagassat pillugit Namminersornerullutik Oqartus-sat nalunaarutaanni § 9 tunngavigalugu.)

Atuartitsinerup siunertaraa atuartut atuarfimmi atuarfiullu avataani suni tamani naleqquttumik attuumassuteqarfiusuni qallunaatut oqaatsinik allatanillu paasisinnaanngorlutik, oqalussinna asunngorlutik allassinnaanngorlutilu ilisimasaqlissasut piginnaasaqalissasullu. Atuartitsinerup atuartut oqaatsinik allanik ilinniaqqinnissaannut kiisalu atuarfimmi atuartitsissutit allat atuartitsissutit ilikkarniarnerinut ilinniaqqinnissaannullu oqaatsinik qulakkiikkamik sakkussissavai tunngavississallugillu. Atuartut qallunaat oqaasiisa sannai soorluttaarlu atuuffii ilisimasaqarfingissavaat tassungalu malussarinertik ineriertortissallugu.

Imm. 2. Atuartitaaneq aqqutigalugu oqaatsit arlallit iluaqtigalugit ilisimasanik paasisanillu pigiliussisinnaaneq ilikkarniarnermikkut namminerlu ineriertornerminnut naleqarluartoq iluaqu-taasorlu atuartut misigissavaat. Atuartitsinerup atuartut ilisimasassanik paasissutissanillu katersi-nissamut kajumissuseqalertissavai aamma nalilersuinissamut isummernissamullu kajumissuseqarnerat piginnaassuseqarnerallu kiisalu misigisaminnik, ilisimasaminnik, isummaminnik misigissutsiminnillu ersersitserusussinnaanissaat siuarsassallugit. Atuartut misilittakkatik aallaavigalugit oqaatsinik pigiliussinissaminnut periarfissatik ilisimasaqarfingartussavaat aamma atuartitsinerup atuartut ilikkariartornerinut akisussaaqataasinnaanermut piginnaasaqalersissavai.

Imm. 3. Atuartitsinerup ilisimasanik misilittakkanillu ingerlatitseqqinnerni, suleqatigiinnerni inuillu akornanni iliuseqaqatigiinnerni oqaatsit sakkuunerisa pingaassusaanik atuartut misigisa-qarnissaat peqataaffigissavaa. Atuartitsinerup atuartut namminneq inuillu allat atugaannik ilisi-mannilernissamut oqaatsit sakkutut atoqqullugit kajumissassavai.

Imm. 4. Atuartitsinerup kulturini oqaaseqaqatigiiffiusnilu arlalinni misilittakkat ilisimasallu inooqatigiinnermut kulturikkullu ineriertornermut naleqarluartut iluaqtaasallu atuartut misigis-sagaat aamma kalaallit qallunaallu oqaasiisa kulturiisalu attuumassuteqaqatigiinneri atuartut paasisimasaqarfingissagaat peqataaffigissavai. Atuartitsinerup atuartut Danmarkimi nunarsuullu sinnerani kulturit inuuniarnikkullu atugarisat pillugit paasinianissaannut soqutiginnilersissavai; taamalu nunat tamalaat akornanni pissutsinik kiisalu kulturiminnik atuartut paasisimasaqarnerat paasinninnerallu annertusassallugu.

Siunertamut oqaaseqaatit

Siunertaq imatut ilusilersorneqarsimavoq, imm. 1-imi, atuartitsissutissap imarisaanik nalunngi-sassat piginnaasassallu atuartup angusassai allaaserineqarsimallutik.

Imm. 2-mi allaaserineqarput atuartup inuttut inerikkartornissaat namminerlu oqaatsitigut pi-ginnaasaminik atuisinnaanissaa, tassa inuuq namminermini susassaqarfii.

Imm. 3-mi eqqartorneqarput atuartup allat peqatigalugit piginnaasassanik taakkuninnga paa-sinninnissaat atuisinnaanissaaluu, tassa inuit akunnerminni susassareqatigiinnerat.

Imm. 4-mi eqqartorneqarput atuartup inooqataanera piginnaassutsiminillu sumiiffimmini nunarsuarmilu inuaqatigiinni atuinera.

Atuartitsissutip inissinneqarnera

Qallunaat oqaasiinik atuartitsisoqartassaaq alloriarfinni ukioqatigiaanilu tamani.

Qallunaat oqaasii, atuartunut amerlanernut, allamiut oqaasiisut siulliusussaapput, atuartitsinerllu siunertaraa, atuartut ilinniagaqarnermik ingerlanerani marluinnik atorsinnaasaminnik oqaaseqalernissaat. Atuartitsinerup atuartut oqaatsinut taakkununnga paasinninnerat ineriartortissavaa qimerluukkaminnik, isummaminnik naliliisarnerminnillu oqaatiginnissinnaalersillugit. Tamatumunga ilaattillugu atuartut, allamiut oqaasiinik pissarsiniarsinnaanerannut, piginnaassusaat nu-kittorsarneqassaaq kiisalu oqaatsinik ilinniarsinnaanerat, oqaatiginiaakkanik iluarsartuussisinnaanerat tamatigoortumillu siunertaqartumik oqaatsinik atorneqartunik allanneqartunillu, atuarfimmi inuillu allatigut atassuteqaqatigiittarneranni, atuisinnaanerat taamattaaq nukittorsarneqassaaq.

Qallunaat oqaasii atuartitsissutit aaqqissuuussamik atorneqartassapput, atuartitsissutissanilu aamma atuartitsissutissani imminnut qanitariissuni allani paasissutissanik ujarlertarnerni sakkutut atortussatullu atorneqartassallutik. Taamaalilluni pissusissamisuussaaq atuartitsissutissani allani, allakkiat atortussalluunniit allat pisariaqartitat qallunaatoortut atorneqartassappata.

Atuartut qallunaat oqaasiinik aamma atuartitsinerup avataani suliaqartarnissaq atuisarnissarlu sungiutissavaat, taamaaliornermikkut oqaatsinik taakkuninnga nalunaartarnermi taakkuninngalu oqaatsinik ulluinnarni sakkutut atugaqarnermi, avatangiisimik periarfissiissutaat atorluarsinnaajumallugit.

Annertunerusutigut isiginninnermi atuartitsissutit tamarmik – qallunaatuumiinnaanngitsoq – atuartut oqaasertaarniarneranni assigiinngitsutigullu takkorliuussiartarneranni soorlu allamiut oqaasiisigut, suliat pillugit oqariartaatsitigut, takussaasunillu nalunaaruteqartarnertigut il.il., atuartut silassorissusaat ineriartortissavaat. Pitsaanerpaamik taamaaliortoqarsinnaavoq, atuartitsissutit akimorlugit atuartitsissutissallu assigiinngitsut periartaasii kiisalu saqqummiussuiffit atortussallu allat, tamatigoortumik nikerartitamillu atuartitsinissamut periarfissarititaat, atorluarlugit sulisoqartarpat.

Ilikkagaqarniarnermi isiginnittaatsit suleriaatsillu pillugit nalinginnaasumik oqaaseriumasat

Ilikkagassatut pilersaarutip atuartut atuartitsinermi qitiutinneqarnissaat, taamaalillunilu atuartut suliassaminnik tigussaasunik suliaqarnermikkut naammassinninniartarnermikkullu kiisalu taamaaliortarnerminni suliumassutsiminnik pilersitsisarnerinik isuma aammalu atuartut atuaqati-giinermanni atassuteqaqatigiittarnerminnik ingerlatsisarnerinik kiisalu taamaaliornikkut ilikkarniarnerminni pissutsinik pitsaanerpaanik pilersitsisarnerinik isuma, eqqarsaatitut tunngaviusutut aallaavigaa.

Atuartitsinermi oqaatsit susassaqarfii assigiinngitsut soorlu oqaasilerineq, taagueriaatsit oqaatsillu pigiliunniakkat, ilanggussorneqassapput aammalu atuartitsinermi ilikkarniarnermermi periusisanut tikkuussuinerit ilanggussorneqassapput. Oqaatsit atorneqarnermikkut ilikkarniarneqartussaapput, ilikkarniarneqassanatillu taamaallaat uteqattaarinikkut oqaasilerinermilu maligassanik alanngaarsinnaanngornikkut.

Ilikkagassatut anguniagassat suliassallu siunertaat atuartunut erseqqissuuusariaqarput, taamaaliornermi atuartut sooq aalajangersimasumik periaaseqarluni sunalu ilikkarniarlugu sulisoqassarnersoq paasisinnaaniassammassuk.

Pingaartuuvoq oqaatsit pissusissamisoortumik atorneqarnerinik, tassa qallunaat oqaasii atorlugit oqaluttarnivik tunngavigalugu, ilinniartitsisoqarnissaa. Atuagassiat immikkulluunniit siunertaqartumik anguniagaqarluni atuagassiatut suliarineqartartut tamarmik, atuartunut inip atuarfiusup avataani, qallunaat oqaasiinik atorneqartunik atuinissamut piareersartitsineq ajorput.

Atuartut inuttut assiginngitsuupput assiginngitsunillu ilikkarniartaaseqarput, taamaattumillu pingaartuuvoq oqaatsit assiginngitsorpassuarnik periusqarluni suliarineqartarnissaat taamaaliornermilu nammineq, marlukkaarluni, eqimattakkaaarluni atuaqatigiikkaarluniluunniit sulinermik nikerartitsinikkut ingerlanneqartariaqarpoq.

Oqaatsinik ilinniartitsinermi pingaernerutittakkat: tusarnaarneq, oqalunneq, atuarneq, al-lanneq aammalu oqaatsinik pigiliunniakkanik suliaqarneq

Tusarnaarneq

Atuartut oqaatsinik atorneqartunik tusarnaarnikkut suliaqassapput taamaaliornerminnilu allakkanik ikorfartuteqassanngillat. Ilikkassavaat, assiginngitsunik periaaseqarnikkut tusarnaartoqarsinnaasoq ilikkassavaallu tusarnaarnerminni oqaatsit tamarluinnaasa paasisariaqarnagit. Atuartut tusarnaalersinnatik siunertaqtumik eqqoriaasarneq suliarissavaat aammalu paasinneriaatsit allatut ittut iserfiginiassavaat taamaaliornermikkut nalujunnaarniarlugu suna tusarnaaruassane rlugu. Taamaaliorternermilu oqaasilerinermi malitassaasunik sianiginninniarneq pitsanngorsarneqartarluni.

Atorneqarsinnaasunik immiussaqarpoq, cd-qarluni videoqarlunilu atuartulli paasisariaqarpaat atuartitsisumut atuaqatinillu tusarnaarnikkut tusarnaarsinnaaneq aamma ineriartortinnejqartarmat aammalu ineriartortinnejqartarmat marlukkaarluni eqimattakkaaarlunilu sulinikkut. Tusarnaarneq allallu oqaatigisaannik oqaatiginnnejqittarneq eqqortumik taaguisinnaanermut pingaeruteqarput taamaaliornermilu oqaasilerinermi malitassaasunik sianiginninniarneq ikorfartorneqartarput.

Oqalunneq

Oqalussinnaaneq assiginngitsutigut sanarfineqarsinnaavoq: oqaatigisanik uteqqiisarnikkut, apeqqutinik atuilluni misissuinikkut aammalu apersuinikkut, piviususaartitsilluni isiginnaaga sisornikkut, oqaloqatigiinnikkut isummersoqatigiinnikkullu.

Oqaatsit eqqortumik atorneqarnissaannik piumasqaatit aammalu atuartut namminneq isummaminnik oqaatiginninniarlutik periarfissarsiortarnerat oqimaatigiissinniarneqassapput, atuartulli siunertaat pingaernerpaq taassaasariaqarpoq oqaatiginiakkamik imarisaaanik oqaatiginniniarsinnaaneq. Ilinniartitsisup suut iluarsisariaqartuitani pisut ingerlanerini allattussavai kingusinnerusukkullu atuartitsinermi allattukkani tamakku eqqartorsinnaassallugit.

Oqaatsinik eqqortumik taaguisinnaaneq atassuteqaqatigiitnermi piginnaasat pingaartut ilagaat piginnaasarlu taanna – oqaatsitigut piginnaasat allat assigalugit – atassuteqaqatigiinnerni suniluunniit sungiusarneqartariaqarpoq. Ingammik aallarteqqaarnermi oqaatsinik eqqortumik taaguisarnissamut sungiusarneq atuartunillu qallunaat oqaasiini immikkoortutut nipiunuk malugititsiniarnissaq pingaeruteqarpoq, taamaaliornikkummi paatsuuvisarnerit pinngitsoortinnejqarsinnaammata. Sungiusarneq tamanna pisinnaavoq atuartut oqaaseqatigiinnik oqaloqatigiittunilluunniit tusakkaminnik uteqqiisarnerisigut. Atuartut nipiuumik atuarnerinnaq atorlugu oqaatsinik taaguinermik sungiusartinneqarpata kukkusumik taaguisalernissaat (kukkusumik erinaqalerissaat sukkatseriartaaseqalernissaallu) naviattannarsinnaavoq.

Atuarneq

Atuartut atuariartaatsinik assiginngitsunik ilikkagaqassapput, paassisagamikku atuarnermik siunertat anguniakkallu qanoq atuariartaaseqarnissaq aalajangertaraat.

Ajoraluwartumik atuartut isumaqarajupput aatsaat atuallaqqittuullutik atuakkamik oqaasertai tamaasa paasigunikkit imaluunniit kukkuneqannngitsumik atuarsinnaagunik. Taamaattumik pingaeruteqarpoq atuartut atuagassanik assiginngitsorpassuarnik saqqummiivigisassallugit taamaaliornermikkut takutinneqassaaq atuagassat assiginngitsut assiginngitsumik periaaseqarluni atuariaqarnerat.

Atuartut atuagassaminnik paasinnissinnaanerannut ikiorneqarsinnaapput atuarlersinnagit qanoq iliuuseqarlutik atuarnissaannik oqaluttuuttaraanni. Atuassanersut paasissutissanik immikkut ittunik ujarlerlutik, atuassanersut atuakkamik immikkualuttortai tamaasa paasiniarlugit imaluunniit atuassanersut allaaserisap siunertaa imarisaalu paasisaqrfiginiarlugit.

Allanneq

Atuartut akuttungitsumik misigisimasarpaat allanneq ajornartuusoq, tassami isumaqartaramik ingerlaannarlutik kukkuneqanngitsumik allattussaallutik. Ajornannginnerusarpoq marlukkaartil-lugit eqimattakkaartillugilluunniit sulitinneqartarpata allannerullu immikkoortui tamaasa aqqusaassallugit piffissaqartinneqartuassapput.

Atuartut ilikkassavaat allariaatsit assigiinngitsuunerat, ilikkassavaallu qanoq allariaaseqarneq allatap qanoq ittuunerata aammalu kimut allagaqarnerup aalajangertaraa.

Allariaaseq ilumoorsaartuusinnaavoq, soorlu qinnuteqarnermi imaluunniit ilisimasanik tusar-liussiniarnermi allariaasisusinnaavoq aammali pingaaruteqarpallaanngikkaluanik allagaqartoqar-sinnaavoq, soorlu telefunertoqarsimaneranik ilisimatitsissutit, allakkat nalinginnaasut imaluunniit postkort-it.

Atuartut ikiorserneqarsinnaapput "allakkanik takussutessianik" saqqummiiviginerisigut taamaaliornermilu erseqqissarneqassapput allagaqaat qanoq ittuunersoq oqariartaatsillu qanoq ittut atorneqassanersut.

Oqaatsnik pigiliussat

Oqaatsnik atuartitsinerup pingaarutaasa ilagaat oqaatsit pigiliunniakkat amerlisarneqartarnerat. Atuartut paasisariaqarpaat, oqaatsnik ilinniarnerni tamani oqaatsnik nutaanik naapitsisoqarta-riaqartartoq kiisalu paasisariaqarpaat oqaatsinut oqariartaatsinullu nalusanut periartaatsit assi-giingitsut atorneqarsinnaasut, ingerlaannaq ordbogimi suunerinik qupperaaginnarani. Imatut iliortoqarsinnaavoq

- qallunaat oqaasiini oqaatsit nalunngerikkat tunngavigalugit oqaatsip qanoq isumaqarnera naatsorsorneqarsinnaavoq.
- pisut suuneri tamakkulu isumaannik ataqtigiisitsineq atorlugu eqqoriaasoqarsinnaavoq.
- misilitagarilersimasat tunngavigalugit, allaatigisap oqaatsilluunniit isumaa oqaatiginiagaalu naatsorsorneqarsinnaapput.
- oqaaseqatigiit sannaat oqaaseqatigiillu ataqtigiinneri tunngavigalugit allaatigisami oqaatsit ilisimangisat paasiniarneqarsinnaapput
- assiliartaliussorneqarsimasinnaasut alakkarterneqarsinnaapput.
- alakkarterneqarsinnaapput oqaaseq ilisarnartortaqnersoq imaluunniit oqaatsinut nalunng-riikanut assingussuteqarnersoq
- paasissutissat allakkiami/oqaloqatigiinnermi paasissutissiissutigineqareersut atorneqarsin-naapput.
- atuaqatit ilinniartitsisorluunniit aperineqarsinnaapput.

Aaqqissuussineq suleriaatsillu

Ini atuartitsiviusoq imatut aaqqissorneqassaaq, atuartut imminnut isigisinnanngorlugit suleqati-giissinnaanngorlugillu. Nerriviit katiterneqassapput, eqimattakkaarluni suliffiusinnaanngorlugit imaluunniit "sullivittut" titartaanermi, qiortaanermi, atuarnermi allannermilu atorneqarsinaann-gorlugit. Atuartut natermi nikerarsinnaanissaminnut taamaaliornerminnilu oqaloqatigiissinna-a-nissaminnut inissaqartinneqassapput.

Marlukkaarluni suliaqarneq

Marlukkaarluni suliaqarnerup atuartut, isumassarsiaminnik nalunngisaminnillu avitseqatigiinnissamut, eqqarsaatinik misigissutsinillu assersuussinissamut piginnaasaminnillu akunnerminni avitseqatigiinnissamut, periarfissittarpai. Atuartut ilikkassavaat, ilinniartitsisumiinnaanngitsoq ilikkagaqarsinnaallutik. Atuaqatinik suleqateqarneq ilikkarniarnermi periusissaavoq pingaarute-qartoq.

Eqimattakkaarluni suliaqarneq

Eqimattakkaarluni suliaqarnermi atuartut oqaloqatigiinnissamut – attaveqaqatigiinnissamut - periarfissinneqartarput. Suliaq aallunneqarnerulertarpoq atuartut apeqqummut quelequttamulluunniit aalajangersimasumut aallussinissaminnik qinnuvigineqartarpata. Atuaqatigiinni oqallinneq eqimattaqqani oqallinnermik aallarnertaraanni atuartut amerlanerit, atuaqatigiit ataatsimoorlutik oqallisilnginnerini, oqaaseqarnissaminnut periarfissinneqartarput.

Eqimattakkaarluni ingerlatat pitsasut ilagaat isiginnaartitsisuusaarneq. Isiginnaartitsisuusaarnermi inuk allaasusaarneq ingerlanneqartarpoq taamaaliornermilu oqaatsit, pisumut aalajangersimasumut atassuteqartut, atorneqartarput. Isiginnaartitsisuusaarnermi oqaatsit pisunut assigiinngitsunut attuumassuteqartillugit sungiusarneqarsinnaasarput.

Allamiut oqaasiinik oqalunniarnermi atuartut oqaaseqarniarnerminni naammattumik periauersarnissaminnut piffissaqartinnejartarnissaat pingaaruteqarpoq. Ingammik – aallartinissarniarnermi – atuartut, oqaatsit ilusaannik atorneqartarnerinillu, "isiginnaartitsilinnginnerminni", sungiusarnissaannut periarfissinneqartassapput. Atuartut qanoq oqaaseqarnissaminnut assersuutnik tusartinneqqaartassapput.

Eqimattakkaarluni suliaqartarneq allagaqarnikkut suliaqarnernut assigiinngitsunut atussallugu piukkunnaateqarpoq. Atuartut arlallit sulihamut tunngasunik tunniussaqarsinnaasarnerat imarisau-sunut, oqaatsit eqqortumik atorneqarnerinut atuartumullu namminermut ineriartuutaasarpoq.

Atuaqatigiinnik atuartitsineq

Pisamut eqqaaqqaakkani allattuineq, ilinniartitsisup akunnermiliunneratigut, taamaaliornermilu pisap aalajangersimasup aallaavagineqarneratigut atuartullu eqqarsaataannik isumassarsiaannillu amerlanerpaanik pissarsiviginiarnerisigut aammalu atuartut tamakkerlugit peqataatinnerisigut, ingerlatassaavoq.

Atuaqatigiinnik atuartitsineq, atuartunik tamarmiutitsilluni ataatsimoortitsillunilu paassisutisiinnermi ilitfersuinermilu, atorneqarsinnaavoq.

Atuaqatigiinnik atuartitsineq aamma atorneqarsinnaavoq, eqimattakkaarluni marlukkaarluni-luunniit sulilinnginnermi, paassisutissanik tunioraaniarnermi, imaluunniit atorneqarsinnaavoq ilinniartitsisoq atuartut nalungileriigaannik paasiniagaqassappat.

Atuartitsinissamik piareersaasiortarnermi eqqarsaatissat

Oqaatsinik atuartitsineq, atuartoqatigiaat akornanni oqaatsinik ilikkarniakkanik atugaqarnermik tunngaveqartoq, imatut aaqqissuunneqassaaq, atuaqatigiaat tamaasa, immikkoortut aalajangersimasut iluanni, ilikkarniakkaminnik suliaqartinnejartarnerisigut aammalu ilikkagassatut anguniakanik assigiissunik, assigiinngitsunilli iliuuseqarnikkut, ilikkartinniarneqarnerisigut. Taamaaliluni, taamatut immikkoortiterineq isumaqarpoq, atuartut tamarmik immikkut, piginnaasatik pisariaqartitatillu tunngavigalugit, suliaqartinnejqassasut.

Assersuutigalugu atuaqatigiit ufo-t pillugit suliaqartinnejqarpata atuartut ilaat pisamut tunngasunik allakkianik atuartinneqarsinnaapput takinerusunillu allakkiortinnejqarsinnaallutik ilaalli nivinngagassianut oqaasertassanik naannerusunik allakkiortinnejqarsinnaallutik.

Ilikkagassatut anguniagassat eqqarsaatigineqartut akornanni, atuartut angusaqarnissaannik siunertaqtumik, atuartitsinermik ingerlatsinissamik piareersaateqarnermi, atuartunut suliariti-

tassat, oqaatsit pillugit suliassat, immikkoortuni sorliit sammineqassanersut, allakkiat atortussallu sorliit atorneqassanersut atuartitsinermilu atortorineqartussat allat suut atorneqassanersut, naatsorsuut igalugit qissimigaarneqassapput.

Piginnaassutsit sorliit atuartut suliaqarnerminni sungiusartarneraat, eqqarsaasersorfigineqassapput, soorlu eqqarsaasersorfigineqassapput atuartut paasiniagaqassanersut imaluunniit naaminneq isumartik pillugu oqaatiginiagaqassanersut taamaaliornerlu oqaluttariarsorluni allattariarsorluniluunniit ingerlanneqassanersoq.

Sianigineqassaaq piginnaassuseq pigiliutsinniagaq atuartunit piginnaassutsitut pigiliussaareersimanersoq taamaattoqarpallu eqqarsaasersorfigineqassaaq, piginnaassuseq nutaamik imaqartillugu, angusaqarniarnermi ilikkagassatut anguniagassamut nutaamut atorneqassanersoq.

Suliat ippinnangngitsumik, samminiakkanut immikkoortukkaanut allakkiatullu sammisassan, ataqtigisiinnejassapput, samminiakkallu tunngavigalugit atuartunik agguataarinissinnaanissaq periarfissaqartinneqassaaq. Tamanna ingerlanneqassaaq, atuartut piginnaassusaasa pisariaqartitaasalu assigiinngissusaannik tunngaveqarluni assigiinngisitaartunik, ilikkagassatullu anguniagassani piginnaassutsinik piumasaqataasunik angusitinniarlugit, suliaqartinnerisigut.

Oqaatsit pillugit suliaqarniarluni piareersarnermi nalilersorneqassaaq, oqaatsini pissutsit sorliit silattuutsinniarneqassanersut sungiusartinniarneqassanersullu. Assersuutigalugu nalilersorneqassapput, oqaatsnik ataasiakkaanik pigiliussiniartoqassanersoq imaluunniit oqaaseqatigii alakkiallu ilusilersorneqarnerannut malittarisassanik sammisaqartoqassanersoq. Oqaatsit imari-saannik qinikkanik sungiusagaqarnissaaq aaqqissuunneqassaaq, taamaaliornerlu, oqaatsit pissusisamisoortumik ataqtiginnerannut sungiusarnermi, ilaatinneqassaaq. Tamatumunnga ilanngullugu, atuartut ataasiakkaat eqimattakkaalluunniit, suliamittut ajornartorsiutigisaminnik sungiusar-nissaminnut, periarfissinneqassapput.

Ilikkagassatut anguniagassat akornanni, samminiakkat tunngavigalugit qulequttanik allatanilu najoqqtassanik, atuartut piginnaassuseriligidassaminnik angusiniarnerminni tunngavigisinnaa-saattut tulluuttunik toqqaasoqartassaaq. Sammisassat tamakku allataasinnaapput, ilinniartitsisut oqaluuserisarinnaavaat, immiussaasinnaapput, video-sinnaallutik imaluunniit assiliaasinnaapput atortussaasinnaallutilluunniit tigussasut. Sammisassat allakkialluunniit, atuartut sunik paasi-saqrniarnerannik sunaluunniit pillugu oqaatiginnissinnaanissaminnut ilikkagaqarnerannik tunngaveqarluni toqqartorneqartassapput eqqarsaatigineqassaarlu sammisassaaq pisorluunniit atuartu-nit nalunngerigaanersoq imaluunniit allakkiaq oqaatsnik nutaanik amerlasuunik ikittunilluunniit imaqarnersoq. Allakkiat assigiinngitsut assigiinngitsumillu ajornassusillit atuartunut arlalinnut sammitinniarneqarneranni ajornassutsitigut immikkoortitaarineq periarfissinneqassaaq.

Atuartitsinermi atortussat assigiinngitsunik ilusilersugaapput. Atortussat ilaat - soorlu nalin-ginnaasumik allatat imaluunniit suliaq pillugu immikkut allaatigisat – imaqarnertik pillugu atortussiaapput tamakkualu annertunerusutigut silarsuaq eqqartorpaat taamaaliornermikkullu ulluin-narpalaartumik oqaatsnik atuillutik. Suleriaasissamut tunngasunik atortussiaqarpoq tamakkualu ilinniartitsinermi, atuartut nalunngisaannik piginnaasaannillu qaffakaatisiniutit, atorneqarsin-naapput taamaaliornermilu atuartut suliassaminnut, tamatumunngalu tunngatillugu qanoq sule-riaasissaminnut, iseriartuaartinnejassapput. Tamakkua avataatigut atortussat paassisutis sarsiffi-sinnaasut piupput soorlu ordbog-it, iikkamut nivinngartakkat oqaasilerinermi tigulaariffiusinnaa-sunik imaqartut, ordbog-it iikkamut nivinngartakkat imaluunniit nivinngartakkat allat paassis-tisanik allanik imallit, tamakkualu tassaapput atuartup oqaatsit pillugit sulinerani ikorsiissuta-a-sinnaasut.

Atortussanik Internet-imiit aallertoqassatillugu pingaartuuvoq ilinniartitsisup aqtsinissaa. Ilinniartitsisup web-imi quppersakkat nassaarereersimasariaqarpai nassaanilu naqitereersima-sariaqarlugit atuartunullu sulinermi atugassanngorlugit assiliortoreersimasariaqarlugit. Nalingin-naasumik atuartut piffissartik nettimi ujarlernermet surfernermullu atortariaqanngilaat kisiannili piffissaritinnejartoq ilinniartitsisup web-imi quppersakkanik innersuussutanut alakkarterine r-mut atortariaqarlugu.

Siunertamut pingaartuuvoq atuartut qajannaatsumik suliaminnut katersuveqartinneqarnissaat tassanimi atuartut titartakkatik, allakkatut suliatiq, qioraanikkut assilialiatik, plastik- inik oqaatsinik naqitaaralianik ilioraavitik suliatiillu allat, katersuiffeqartissinnaassavaat. Sulianik katersuiflik taanna aamma atuarfiup atuartut angerlarsimaffiinik suleqateqarnerani atortussatsialaalluni tunngavissaavoq aammalu atuartut angajoqqaaminnut atuarfimmi suliatiq pillugit oqaloqatigin-nissuteqartarsinnaanerannut nalinginnaasunut aallaaviusarsinnaalluni.

Ilikkagassatut pilersaarutit atorneqarnissaannut ilitsersuut

Ilikkagassatut pilersaarusiaq ammukaartunngorlugit sisamanut immikkoortiterlugu, ataani takuneqarsinnaasutut, inissisorneqarsimavoq.

<i>Ilikkagassatut anguniagassat</i>	<i>Atuartitsinissamut siunnersuutit</i>	<i>Naliliinissamut siunnersuutit</i>	<i>Atortussatut siunnersuutit</i>
Imm. 1-imuit 4-imut	Imm. 1-imuit 4-imut	Imm. 1-imuit 4-imut	Imm. 1-imuit 4-imut
<p>Immikkoortumi uani atuartitsissutissami pinngitsooran iilikkagassatut anguniagassat immikkoortunut sisamanngorlugit tulleeriarneqassapput</p> <ul style="list-style-type: none"> • Attaveqaqtigiiitarneq • Paassisutissarsiorneq • Kulturi inuuniarnikkullu atugassaritaatasut • Iluarsartuussamik oqaatsinik suliaqarneq oqaatsinillu pigiliussiniarneq 	<p>Immikkoortumi uani atuartitsinermi suliassaasinnaasunut, ingerlatsinernut periaatsimullu siunnersuutit nalunaarsorneqassapput, taakkualu iilikkagassatut anguniagassanut ataasiakkaanut iilikkagassatullu anguniagassanut immikkoortukkaartunut tunngatinneqassapput. Siunnersuutit iilikkagassatut anguniagassat anguniarlugit qanoq ingerlatsisoqarsinnaaneranik assersuutaapput siunnersuuttaannaallutilu.</p>	<p>o o o</p>	<p>Immikkoortumi uani naliiliinissamut siunnersuutit, ammukaartumi siullermi, iilikkagassatut anguniagassat eqqartorneqartut tunngavigalugit suliarisassat, allattorneqassapput. Siunnersuutit iilikkagassatut anguniagassanik tunngaveqarluni qanoq naliisoqartarnissaanik assersuutaapput siunnersuuttaannaallutilu.</p>

Ilikkagassatut anguniagassat

Ilikkagassatut anguniagassat, atuarfimmi atuartitsissutini atuartitsissutinilu qanitariissuni alloriarfitt siunertaat aamma atuartitsissutit siunertaat kiisalu iilikkagassatut anguniagassat pillugit Namminersornerullutik Oqartussat nalunaarutaanni allassimapput. Taamaallilluni iilikkagassatut anguniagassat, alloriarfitt atuartitsissutissallu siunertaattut, nuna tamakkerlugu atuartitsisarnissap imarisaanik pinngitsoorani malitassatut Naalakkersuisunit aalajangersagaapput.

Ilikkagassatut anguniagassat atuartitsinermi imaritikkumasanik toqqartuinermi aallaaviususaapput, taamatullu atuartitsinermi atuartut pissarsiarisartagaasa nalilersorneqartarnerinut aallaaviusussaallutik.

Ilikkagassatut anguniagassat alloriarfimmi pineqartumi angusassatut nalunarneqarsimapput oqaaseqatigiinnullu ukununnga naggataarutaasutut inaarutaassallutik: ”*Atuartut akullerni atuarmerminnik naammassinninneranni naatsorsuutigineqarpoq*”.

Alloriarfinni tamani ilikkagassatut anguniagassat sisamanngorlugit immikkoortiterneqarsimapput:

- Attaveqaqatigiittarneq
- Paasissutissarsiorneq
- Kulturi inuuniarnikkullu atugassarititaasut
- Iluarsartuussamik oqaatsinik suliaqarneq oqaatsinillu pigiliussiniarneq.

Immikkoortut immikkullarilluinnartut ut immikkoortuarakkaanngillat, atuartitsissutissalli pineqarnerani, imarisaasa tamarmiusut assigiinngitsunit aallaaveqarluni qimerloorneqarsinnaaneranik imaqqarsinnaaneranillu paasinnittariaqarnertut isigisariaqarlutik. Taamaattumik immikkoortut taamatut tulleriaarneqarsimanerisa ersersinngilaat, tulleriaarneq tamanna atuartitsissummut pingaarnersiuinerusoq imaluunniit ersersinneqanngilaq atuartitsissutissap ingerlanneqarnissaanik tulleriaarineq; ingerlaavartumik ilikkagassatut anguniagassat tulluuttut tunngavigalugit, immikkoortullu arlallit kalluarlugit, atuartitsissutissamullu ataatsimut isiginnilluni, atuartitsineq ingerlanneqartuassaaq piissusissamisoortuussaaru immikkoortunit assigiinngitsunit arlalinniit ilikkagassatut anguniagassanik katiterilluni tunngaveqarlunilu atuartitsinissamut ingerlatsinissamik piareersaasiortoqartassappat. (Takuuk malinnaatitami C3-mi atuartitsinermi ingerlatsinissamut assersuusiaq).

Aammattaaq immikkoortut iluanni ilikkagassatut anguniagassat taamatut tulleriaarneqarsimanerini ersersinniarneqanngilaq, tulleriaarinermi taamaattumi, atuartitsissummut pingaarnersiuineqartoq imaluunniit ersersinniarneqanngilaq, atuartitsissutissami ajornarsiartuaartitsinissaq. Ilinniartitsisup nammineerluni qinigassaraa, piffissami ingerlatsiviusumi atuartut pisariaqartitaat soqutigisaallu aallaavigalugit, oqimaaqatigiissaarinissani tulleriaarinissanilu.

Attaveqaqatigiittarneq

Oqaatsinik ilikkartitsiniarnermi inunniq allanik oqaatsitigut attaveqateqarumaneq tunngaviusarpoq. Attaveqaqatigiittarneq, ikinngutitaarniarnermi taakkuninngalu ataqateqartuarumanermik ineriartitsinermi, isumassarsianik isummanillu avitseqatigiittarnerni qanorlu iliuuseqartarnernik piviusungortiterinermi, atorneqartarpooq.

Immikkoortortaq: tusarnaarnermi, atuarnermi, oqalunnermi, allannermi, qimerluugaqarsinnaanermi namminerlu oqaatsitigut allagaqarnikkullu saqqummiisinnaanermi piginnaasassanik assigiinngitsunik, ilikkagassatut anguniagassanik imaqqarpoq.

Oqaatsit atugaasartut ilikkarniarneqarnissaat pingaaruteqartinneqarpoq aammalu ilikkarniarnermi periartaatsit assigiinngitsut atorneqarnissaat pingaaruteqartinneqarlnuni.

Paasissutissarsiorneq

Paasissutissat silarsuarmit tamarmeersut amerliartuinnarnerisa pisariaqartilluinnarpaat, atuartut paasissutissat aallaaveqarfippiaanniit (assersuutigalugu internet- ikkut, fjernsyn-ikkut radiukkullu aallakaatitatigut, aviisitigut sapaatilluunniit akunnikaartumik atuagassanik saqqummersittakka-tigut, piseqqusaarutitigut nalunaarutilatigulluunniit, imarisanik nalunaarsuutitigut tulleriaar-nikkulluunniit nalunaarsuutitigut) oqaatsinillu suliaqarnerminnut isumaqartumik tunngavigisas-satut atorsinnaasaminnik kiisalu pisariaqartillugillu soqutigisaminnik, paasissutissanik pissarsi- niartarnermikkut piginnaanerminnik paasinnissinnaanerminnillu ineriartitsinissaat.

Kulturi inuuniarnikkullu atugassarititaasut

Atuartut nammineq kulturimik allallu kulturiisa assigiinngissutaannik assigiissutaannillu misis-sugaqarnissaminnut periarfissaqartinneqartariaqarput taamaaliornermikkut allanik paasinnissin-naanertik ineriartortinniarlugu namminnerlu kulturimik sutigut pingaassusaa paasisaqrfiginiar-lugu.

Iluarsartuussamik oqaatsinik suliaqarneq oqaatsinillu pigiliussiniarneq.
Atuartut allanik atassuteqarniartarnerminni piginnaassutsiminnik ineriartortitsinerminnut ikorfar-tuutitut oqaluttariarsornikkut allattariarsornikkullu sakkussaminnik pissarsissapput taamaalior-nermikkut, sianissuseqartumik, oqaatsit pissusaannik suliaqarsinnaassagamik.

Atuartitsinissamut siunnersuutit

Ilikkagassatut anguniagassanut tamanut atuartitsinissamut siunnersuutinik arlalinnik saqqum-miussiniartoqarsimavoq, ilaatigullu atuartitsinissamik siunnersuutinik ataatsimut isiginninneru-sunik allaatigisaqartoqarsimalluni. Taamaaliornermi siunertaavoq siunnersuutit ataasiakkaat isumassanik iliuusissanillu tigussaasunik imaqartut, assingusutigut allanilli imaqartunik suliaqar-nermi, isumassarsisitsisinhaallutilu suleriaasisanik ilitsersuutaasinnaassasut taamaaliortarnermi atuartut suleriaatsinik taamaattunik sungiussereersimassammata taamaattumillu oqaatsitigut nu-taasunik imarisaasut sulinermanni aallunnerusinnaassamatigit.

Naliliinissamut siunnersuutit

Naliliinermi periusissatut siunnersuutaasut, anguniagassanut ataasiakkaanut, atassuteqarluinnar-put, naliliinermilu periusaasartut assigiinngitsut tikkuartorniarneqarsimapput: ilinniartitsisup malugisartaga, atuartut, imminut akunnerminnilu, naliliinerat, atuartut ilinniartitsisuminnut nalunaarutigisartagaat il.il.. Naliliinermi siunertarineqarpoq atuartut ilikkagassatut anguniagassa-tut pineqartunik qanoq annertutigisumik angusimanerannik naliliinissaq, isumagineqanngilarlu atuartut ataasiakkaat piginnaasaasa, atuartunut allanut naleqqiullugit, qanoq ittuuneri nalilorsor-neqartassasut.

Atortussatut siunnersuutit

Atuartitsinermi atortussatut siunnersuutaasut tassaapput atortussat Pilersuiffiup toqqorsivianiittu-tut nalunaarsorneqarsimasut, Pilersuiffimmi ataatsimut katersugaateqarfimmiit atortussat (atuar-finni atuakkat qinnutissiat nalunaarsorneqarfia) atortussallu atuarfiup atorniartarfiani pigineqar-tartut allallu atuarfiup avataani pissarsiarineqarsinnaasut.

Kalaallit Nunaanni saqqummersinneqarsimasut pisariaqartitat tamarmik ilanngunniarneqar-simapput. Tamatumunnga ilangullugu erseqqissarneqassaaq atortussat toqqartorneqarnerini saqqummersitanik ataasiakkaanik pitsaassusilersuilluni nalilersuisoqarsimannngimmat. Atortussa-tut nalunaarsorneqarsimasut taamaalillutik atortussatut atorneqarsinnaasutut ilusilikkatut naliler-neqarsimapput, taamatullu nalunaarsuisimaneq, saqqummersitap saqqummersitanut allanut ma-leqqiullugu pitsaaneruneranik, naliliinerunngilaq.

Taamaattumik atortussatut nalunaarsorneqarsimasut tamakkiisutut isigineqassanngillat ta-mannalu tunngavigalugu atuarfiit ilinniartitsisullu kajumissaarneqarput ingerlaavartumik na m-mineerlutik atortussanik ujarlertaqqullugit, taamaaliornermikkut atuarfiup atuartitsissutissamut atortussaatai nutarterneqartuaannartooqqullugit.

Tapiliussat

Ilikkagassatut pilersaarummut tapiliussat makkuupput:

C1: Pilersuiffimmi toqqorsiviup atuagaataatut na lunaarsorneqarsimasut tamarmik allattorsimaf- fiat.

C2: Nalunaarsuiffik oqaatsinik oqaluutaasinnaasutut pissusilinnik atorneqarsinnaasunik siunne-r-suuteqarfiusoq minnerpaamillu oqaasiuitut atorsinnaasatut pigiliussimasassat nalunaarsorneqar-nerat ukiunut atuarfiusunut immikkoortitigaq.

C3: Atuartitsinissamik ingerlatsinissatut siunnersuut immikkoortortani sisamani tamani ilikka-gassatut anguniagassatut toqqakkanut aalajangersimasunut tunngatitaq.

Alloriarfinni pingasuusuni tamani qallunaat oqaasiinik atuartitsinermi ilikkagassatut an-guniagassat

Atuartut nukarlerni atuarnerminnik naammassinninneranni naatsorsuuti-gineqarpoq	Atuartut akullerni atuarnerminnik naammassinninneranni naatsorsuuti-gineqarpoq	Atuartut angajullerni atuarnerminnik naammassinninneranni naatsorsuuti-gineqarpoq
Attaveqaqatigiittarneq		
<ul style="list-style-type: none"> • atuartitsinermi qallunaatut oqaluffiusumi peqataasinhaassasut • atuartitsinermi ilinniartitsup innersuutaanik paasiuminartumillu nassuaataanik malinnaasinhaassasut • nuannarisaminnik nuannigisaminnilluaamma soqtigisaminnik oqaatiginnisasut • qallunaatut oqalulluni saqqummiussat allaatigisallu anniktsut oqaatsit atornagit oqaatiginneriaatsinut, soorlu assitlersuinernut aamma ussersornernut nuutsitsisinhaassasut • oqaaseqatigiit naatsut atorlugit oqaluttuarnerit atuffassinerillu assitalersuunikkut allatullu oqaasertaqanngitsunik oqaatiginnissutinik takussutissartallit malinnaaffigisinhaassagaat • paasissutissat nalunaarutilu tunngaviltil paasiuminartumillu oqaasertallit ingерlateqqissinhaassagaat • atuartitsinermi, atuarfimmi aammattaaru ulluinnarni pissutsit piviusut pillugit apeqqusiisinhaassasut apeqqutinillu akisinaassallutik • inuit, uumasut, atortut, pisimasut sumiffillu ilisimaarisatik assitalersuineerit allallu oqaasertaqanngitsumik saqqummiinerit iluaqtigalugit taagu user-sorsinnaassagaat oqaluttuarisinnaassagaallu • oqaatsit ataasiakkaat oqaaseqatigiillunaatsut allassinnaallugillu atuarsinnaassagaat 	<ul style="list-style-type: none"> • qallunaat oqaasii kisiisa atorlugit atuartitsinerup iluani peqataasinhaassasut • oqaloqatigiinnerup ingerlarginik aamma qulequttap ilisimariikkap oqaluttuarineqarnerani sammineqartup imarisamigut pingaarnersaa paasisinnaassagaat, aamma paasinninertik itisilerniarlugu ersarissarniarlugulu sammineqartumut attuumassuteqartunik apopersorsinnaassasut • atuartitsinermi atuaqatinik suleqateqarnermi nalinginnaasumillu oqaloqataasasut • allaaserisat, atuakkat atuagassiallu ukiuminnut naleqquttut atuarsinnaassagaat, imarisaasa pingaarnersaa paasi-sinnaassagaat nassuiarsinnaassagaallu • qulequtaq isumaqatigiissutige riigaq pillugu takussutissanik allatullu oqaatsit atornagit saqqummiinerit tapertaralugit paasissutissanik saqqummiisinhaallutilu ingerlatitseqqissinhaassasut • misigissutiminnik, qimerluukkamin-nik, nalilersuutiminnik isummaminnillu oqaatiginnissinnaassasut kiisalu isum-maminnik, soqtigisaminnik nalingin-naasumillu oqaloqatigierni naatsunilu nalinginnaasumik allatanik assi-giinngitsunik tunngavilersuisinnaassasut • allaaserisanut assigiinngitsunut tunngatillugu ass. takorluuilluni, assitalersuilluni, isiginnaagassiorluni il.il., inuttut namminneq eqaatumillu ersersitsisinhaassasut 	<ul style="list-style-type: none"> • inuttut soqtigisat tunngavigalugit isumassarsianik eqqarsaatinillu saq-qummiussillutik immersoqatigiissin-naassasut aamma sammisat soqtiginar-tut pillugit oqallinnermut peqataasinhaassasut • oqaluttariarsornikkut allattariarsornik-kullu, soorlu oqallissaarusiami atuartar-tullu allagaanni, inuttut isummersuutinut tunuliaqutanik ilisimasanik tunngavinnillu oqaatiginnissinnaassasut • allatut assigiinngitsut isiginnaarsinnaassagaat, tusarnaarsinnaassagaat aamma atuarsinnaassagaat namminersorlillu saqqummiussinerminnut, soorlu naali-sakkat, nalunaarusiat, qaraasiakkut nittartagaliat videoliallu, aallaavittut atorsinnaassagaat • ulluinnarni pisartuni qallunaat oqaasiinik nattaqqallisaaratik atuisinnaassasut

Paasissutissarsiorneq		
<ul style="list-style-type: none"> • allatani aalajangersimasuni ilisimasaminni assigiingitsuni paasissutissanik nassaarsinnaassasut • paasissutissanik katersineq siunertaralugu apeqqutilliisinnaassasut 	<ul style="list-style-type: none"> • qallunaatut oqaasilinni ujarlerfiit, soorlu allaaserisat naqitat, tusagassiuitit elektroniskiusut il.il., paasissutissanik piissarsiorfigisinnaaassagaat • paasissutissat sammisamut isumaqtigiiusutigisamut ersarissaataasinnaasut nassaarisinnaassagaat, immikkoorter-sinnaassagaat ataqatigiissaarsinnaassagaallu • apeqqarissaarnermik allatullu apersuinnikut misissuinermik pilersaarusior-sinnaassasut taakkunani lu paasissutissat piissarsiatic quelequutanik isumaqtigii-sutaareersunik suliaqarnerminni ator-sinnaassagaat. 	<ul style="list-style-type: none"> • paasissutissivinni piviusuni assiginn-gitsuni, soorlu atuakkani, atuagassiani internetsimilu, sammisaq aalajangersi-masoq pillugu paasissutissat tulluartut qallunaatut atuartisinermi atuartisissi-tinilu allani atugassatik ujartorsinnaass-sagaat, toqqartuiffigisinnaaassagaat ator-sinnaassagaallu
Kulturi inuuniarnikkullu atugassarititaasut		
<ul style="list-style-type: none"> • kalaallit qallunaallu oqaasiisa ulluin-narni inuunerminni atugaaneri malugi-niassagaat • kalaallit qallunaallu ulluinnarni nalliu-tunilu ileqqui maluginiassagaat nas-suinarsinnaallugillu • qallunaat meerartaasa allatat ulluinnarni atugaasa ilaat ilisimassagaat • allatat saqqummersitallu qallunaat tusagassiutaanneersut ukiuminnut na-leqquttut isigmaarlugit, tusarnaarlugit ilaatiqallu atuarlugit sammisassagaat • qallunaat meeqqanut erinarsuusiaat, naggateqatigiiat taalluartaagassiaallu nutaanerusut qanganisaanerusullu ilik-karsimassagaat 	<ul style="list-style-type: none"> • qallunaat oqaasiit atorlugit allaaserisat tusagassiuitinilu saqqummersitat ukiuminnut naleqqutut isigmaarnik-ku, tusarnaarnikku atuarnikkullu sammisinnaassagaat • Qallunaat Nunaanni nunanilu allani meeqqat ukioqatigisamik inuuniarner-mikkut atugarisaat soqutigisaallu pillu-git suliaqarsimassasut • qallunaatut oqaasilinnut inuuusuttunut, filiminut nipilernernullu kulturinut timersornernullu imaluunniit inunnut allanut tusaamasanut sinniisuusut ilisi-masaqarfigalugillu sammisimassagaat. 	<ul style="list-style-type: none"> • Kalaallit Nunaanni, Qallunaat Nunaanni nunanilu allani piissutsit pillugit qal-lunaat oqaasiit atorlugit tusagassiuitit saqqummersitaat allatallu piviusut isigmaassagaat, tusarnaassagaat aamma atuassagaat

Atuartut <i>nukarlerni</i> atuarnerminnik naammassinninneranni naatsorsuutigineqarpoq	Atuartut <i>akullerni</i> atuarnerminnik naammassinninneranni naatsorsuutigineqarpoq	Atuartut <i>angajullerni</i> atuarnerminnik naammassinninneranni naatsorsuutigineqarpoq
Iluarsartuussamik oqaatsinik suliaqarneq oqaatsinillu pigiliussiniarneq		
<ul style="list-style-type: none"> • qallunaatut atuartitsinermi atuartitsinernilu allani suliassani sammisassanilu oqaasertusarneq oqariartaaseqarnerlu ineriartortissimassagaat • qallunaatut taaseriaatsit ilisarnaataasa pingaarnersaat ilisimaarissagaat aamma qallunaatut kalaallislu nipiunik atuine-riisa allaatsillu assiginngissaasaasa assigiffiisalu pingaarnersaat malussariffi-gissagaat • uiguitut inissisimanerinut piffissaler-suutinullu oqaatiginnitarerit assi-giinngitsuusut malugissagaat • allamiut oqaasiinik ilinniarnermut attaveqaqatigiinnermullu periutsit na-leqquatumik atussagaat aamma qallunaatut atuartitsinermi sammisani atua-qtit suleqatigissagaat 	<ul style="list-style-type: none"> • allat atsigiinngitsunik suussusillit sannaasa oqaatsinillu atuinerisa qimer-loornerini paassisutissat maluginiassagaat aamma allatami eqqarsaat tunngaviuosq siunertaalu ilisarisinnaassagaat • ord bogit allallu paasissutissarsiorfissa-tut atortussiat ukiuminmut naleqqutut atorsinnaassagaat • atukkaminnik oqaaseqqortussusertik annertusarniarlugu eqqummaarissumik aaqqissuussaasumillu sulissuteqassasut • oqaaseqatigii tannaanni oqaatsillu immikkoortuini inatsisit pingaernerit atuuffii allanngortinneqartererilu ili-simallugillu atorsinnaassagaat • kukkuneqanngitsumik allannermi killifil-fersuinermilu inatsisit pingaernerit ili-simallugillu atorsinnaassagaat • namminneq oqaatsit atukkatik tunngavil-ersorsinnaassagaat allanullu siunner-suuteqarsinnaassallutik, ass. allannerup ineriartinnerani • ilinniarnermi attaveqaqateqarnermilu periutsinik atuisinnaassasut • inuit akornanni pissutsini assiginngitsuni oqaatsinik oqaloqatigisamut na-leqquutnik atuisinnaassasut 	<ul style="list-style-type: none"> • oqaaseqatigii katiterneqarnerisa inis-sisorneri kiisalu killiffilsuutit kuk-kuneqangitsumillu allanneq ilisimaaralugit sularisinnaassagaat • oqaaseqatigii sannaanni oqaatsit im-mikkoortut atuuffii sammisinnaassagaat • pisuni assigiinngitsuni, ilaatigut oqa-luinnarnermi allannermilu oqaatsit, eqqoqqissaartumik / nalinginnaasumik oqalunneq, oqaatsinik tulluartumik atuineq ilisimallugulu atorsinnaassagaat • allat atsigiinngitsut sannamikkut imarisamikkullu assiginngissaat pin-gaernerit immikkoortissinnaassagaat aamma allatani eqqarsaat pingaerneq siuntertarlu ilisarisinnaassagaat • atuarnermi periutsit assiginngitsut, isumaqartillugu: sukkasuumik, ima-siuilluni, peqqissaartumik atuarneq misigisaqarniarlunilu atuarneq, atorsin-naassagaat

Qallunaat oqaasiinik atuartitsinermi ilikkagassatut pilersaarutit

*****

*B: Ilikkagassatut anguniagassat aamma atuartitsinissamut,
naliliisarnissamut atortussatullu siunnersuutit*

Attaveqaqatigiittarneq	
Ilikkagassatut anguniagassat	Atuartitsinissamut siunnersuutit
<ul style="list-style-type: none"> • qallunaat oqaasii kisiisa atorlugit atuartitsinerup iluani peqataasinnaassasut • oqaloqatigiinnerup ingerlarnganik aamma qulequ ttap ilisimariik- kap oqaluttuarineqarnerani sammineqartup imarisamigut pingaarnersaa paasisinnaassagaat, aamma paasinnin- nertik itisilerniarlugu ersarissarniarlugulu sammineqartumut at- tuumassuteqartunik apersorsinnaassasut • atuartitsinermi atuaqatinik suleqateqar- nermi nalinginnaasumilu oqaloqataassasut 	<ul style="list-style-type: none"> • Sivikitsumik oqalugiarneq: Atuartut tamarmik qulequ taq aalajangersimasoq pillugu piareer- sariarlutik sekuntini 30-ni oqalugiaassapput. "Oqalugiaernermeri" atuaqataasut oqalugiaatip imarisaa pillugu tallimanik apeqquteqarsinnaassapput. Makku qulequtarineqarsinnaapput: iniga, mamarinerpaasakka, uumasoq nuannarinerpaasara, timersuut il.il.. Suliaq piffissami sivisunerusumi ingerlatassatut piareersarneqarsinnaavoq taamaaliornermi atuartut marluk pingasullunniit ullormut oqalugiaittarlugit. Alloriarfiup ingerlanerani suliaq annertusitinneqarsinaavoq oqalugiarneq minutsimik ataatsimik sivisussuseqartilerlugu quleqtallu annertusarlugit. • Marlukkaarluni oqaloqatigiinneq: Atuartoq A aamma atuartoq B assimik assigiikkannersu- mik tunineqassapput assimili immikkualuttortat assigiissangillat, soorlu illoqarfimmik aq- qusernit assip aappaani taamaallaat ersissapput assillu aappaani illut aamma ersissallutik. Atuartup A-p atuartoq B nassuaatissavaa illut sumiissanersut atuartullu B-p illut aper- sornermigut assimut inississorniassavai. Alloriarfiup ingerlanerani suliaq annertusarneqarsinnaavoq assimi immikkualuttortat amer- linerisigut aamma allakkatigut assigiinngitsunik paasissutissartalersuinikkut. • Oqallinnerit atorneqartassapput atuartut oqaatsiminnik atuitinniarlugit taamaaliornermikkullu misigisimasaminnik misilittagarilersimasaminnillu oqalliseqartinniarlugit, pisariaqangnilri allaatigisap imarisauanit imaluunniit iniuqatigiinni ajornartorsiummut isummersortariaqarnissaat. • Atuaqatigiit qulequ ttamik aalajangersimasumik isumaqatigiissuteqassapput eqimattakkaarluni minutini tallimani oqallissutigisassaminnik, taamaaliornikkut atuartut amerlanerpaat oqaaseqarsinnaaqqu llugit. Eqimattani oqallinneq naammassippat atuaqatigiit tamarmik oqallissapput. • Ilanniartitsisoq piffissaliissaq, soorlu minutit tallimat, oqallinnerlu aqunneqassaaq taamaaliornermi imarisasoq eqqartorneqarsinnaaqqu llugu oqallinnermilu atuartut isummatik oqaatigisassavaat isummaminillu avitseqatigiillutik. Oqallinnerup ilusaa aqunneqarsinnaavoq taamaaliornikkut oqaaseqartut oqaasilerineq oqaatsinillu taaguineq eqqarsaatigalugit eqqortumik oqalussinnaaqqu llugit. Tamakku eqqarsaatigalugit atuartut eqqarsarnissaminut piffissaqartinneqartassapput – ajornakusoortuuvoq allamiut oqaasii atorlugit eqqarsaatinik anitsiniarlunilu eqqortumik oqalunnissaq. Suliassami uani piumasaqataavaqoq "annikitsumik isiginnaartitsinissaq" tamannalu atuartut ilaannut ajornakusoorsinnaasarpooq. • Ilanniartitsisoq oqassaaq: "<i>Alle de, der bedst kan lide kartofler (gå i gummistøvler, skrive med blyant ...), går over til vinduet. Alle de, der bedst kan lide ris (gå i kamikker, skrive med kuglepen ...), går over til døren</i>". Atuartut eqimattani taakkunani marlunni ikioqatigiillutik maligassat atorlugit oqaaseqatigi- liiortitissapput. Atuartut tamarmik immikkut oqaaseqatigiinnik ataatsinik alanngaagassinne- qassapput oqaaseqatigiillu tamarmik assigiinngitsuussapput. <i>"Jeg kan bedst lide kartofler, fordi jeg elsker pomfritter."</i> <i>"Jeg kan bedst lide kartofler, fordi de er runde."</i> <i>"Jeg kan bedst lide ris, fordi de suger sovsen."</i> Atuartut - eqimattami suleqatiminnit ikiorneqarlutik – oqaaseqatigiit eqqortumik oqaatig- nissaat ilinniassavaat. Atuartut siuleriaat marlunngortillugit qeqqaartsinnejqassapput talii ammut siaartillugit nipi- tuumillu tulleriaarlutik eqqortumik oqaaseqatigiit oqaatigisassavaat. Isumassarsiatsialaavoq suliaq arlaleriarlugu nangeqattaassallugu assigiinngitsunik imaqartil- lugu taamaaliornermi atuartut oqaatsitik saqqummiussinssartillu ilikkarluarniassammatigit. • Atuartut nallukattaatissapput oqaatsillu eqqortut atussallugit: <i>Det er din tur - Har du klør to? - Hvem skal begynde - il.il..</i> Erseqqissartuarneqassaaq taamaaliorneq oqaatsinik sungiusarnerummat.

Attaveqaqatigiittarneq	
Naliliinissamut siunnersuutit	Atortussatut siunnersuutit
<p>Maluginiaruk oqalunneq naammaginartumik eqqornersoq paasinarlunilu</p> <ul style="list-style-type: none"> • Atuartut allat oqaatigissavaat apeqqutiminnut tallimanut akineqarnerlutik • Maluginiaruk atuartut apeqqutiviit akissutivillu atorneraat. Taamaaliornermi nalinginnaasumik oqaatsinik atuinissaq eqqorluinnartumik oqaatsinik atuinermiit pingarneruvoq. • Maluginniaruk atuartut nalinginnaasumik oqaatsinik atuinersut. • Atuartut, oqaatsit pillugit imarisaesorluunniit pillugu, tunngavigisaminnik pitsaanerusorisaminnik ataatsimik marlunnilluunniit toqqaassapput. • Uninngalluni, qeqqaarilluni, kaasimaarani oqaaseqatigiinnillu nipituumik eqqorluinnartumillu oqarnissamik piumasarineqartut aalajangiusimaneqassapput . • Maluginiaruk atuartut nalinginnaasumik oqalunnersut. 	<p>Supplerende Sprogvejledning L1 og L2: Ilinniartitsisumut oqaaseqaatit.</p> <p>Oqaatsini allani ilinniartitsinermi soorlu tuluttut atuartitsinermi assilissat oqaloqatigiissutissiat atorneqarsin-naapput.</p> <p>Pilersuiffik: Oqaatsinik ilinniartitsinermi pinngus-sat:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ord på jagt - Sætninger på kryds og tværs - Følelser - Hvad er forkert kort - Hvorfor fordi - Korsørspillet - Og så - Sociale sekvenser – i skolen - Udsagnsordenes bøjning. <p>Supplerende Sprogvejledning L1 og L2: Qupp. 4: pinnguaatit pillugit.</p>

Ilikkagassatut anguniagassat	Atuartitsinissamut siunnersuutit
<ul style="list-style-type: none"> • allaaserisat, atuakkat atuagassallu ukiumi n-nut nal eqquttut atuar-sinnaassagaat, imarisaa-sa pingaarnersaat paa-sisinaassagaat nas-suiarsinnaassagaallu 	<ul style="list-style-type: none"> Allakkiaaqqaat assiliartalersukkat sulinermi atorneqassapput: <u>Paasinneqqaarniarneq:</u> <ul style="list-style-type: none"> - Atuartut allakkiap imarisaanik allakkiap ungalua, queleputaa assiliartaalu atorlugit eqqo-riasaasneqartassapput. - Atuartup allakkiap ataatsimut imarisaa tunngavigalugu oqaatsit oqariartaatsillu isumaan-nik eqqoriaasineeqartassapput. <u>Atuakkioqataaneq :</u> Atuartut eqimattakkaarlutik suliaqassapput aammalu <ul style="list-style-type: none"> - eqqoriassavaat pingaarnertut inuttaasut kaasarfii pooqattaalu sunik imaqarnersut - oqaluttuap naanera nutaamik sanassavaat - nutaamik ungaluliorntinneqassapput <u>Imarisasoq pillugu suliassat:</u> Atuartut eqimattakkaat ilinniartitsisumik ikiorserneqartarlutik allakkiat atuarneqartut imarisaa pillugu suliassiuussapput - soorlu multiple choice -imi <i>Peter er a) storebror b) lillebror c) lillesøster d) storesøster – sæt kryds ved det rigtige.</i> Suliassat assiliortorneqassapput atuartunullu tamanut suliassanngorlugit agguanneqassallutik. Atuartut eqimattaarakkaarlutik allakkianik assigiinngitsunik suliaqartinneqassapput – taa-maaliornermi atuartut amerlanerit suliaqartinneqarsinnaapput. • Alloriarfiup ingerlanerani suliaq annertusarneqassaaq atuakkiat nalinginnaasut allagartaan-nik suliaqarnikkut. Atuartut marlukkaarlutik eqimattakkaarlutilluunniit sularissavaat: <u>Paasinneqqaarniarneq:</u> <ul style="list-style-type: none"> Atuartut allakkiap imarisaanik queleputaa assiliartalersorneqarneralu tunngavigalugit eqqo-riasaasneqartassapput. Suna allariaaserineqarpa, ersinartuliaava imaluunniit asanninniler-saaraava? Atuartut misissussavaat ungaluata tunuani allakkiaasoq imarisaanik qanoq oqalutuarner-soq? Atuartut tamarmik atuakkamik toqqaassapput ungalualu tunngavigalugu – eqimattakkaartu-nut atuaqatigiinnulluunniit tamarmiusunut- oqalutuarissallugu. <u>Imarisamik paasinninniarneq:</u> Atuartut imarisamik periutsit assigiinngitsut atorlugit paas-innniarsinnaapput <ul style="list-style-type: none"> - båndimik tusarnaarnikkut - ilinniartitsisup atuffassineranik tusarnaarnikkut - namminneq nipaqanngitsumik atuarnermikkut - imaluunniit siuliani periutsit assigiinngitsut kattutaarlugit atornerisigut. <u>Atuakkioqataaneq:</u> <ul style="list-style-type: none"> - pingaarnertut inuttaatinneqartumut paasissutissat amerlisarnerisigut inummut nalunngisat annertusisisigut - atuakkami pisimasut ilaat annertunerusumik eqqartorneqarsimangnitsoq immikkualuttui-nik amerlisaanikkut oqalutuaq itisilersiuk - "Hollywood"-iusaaritsi filmiliarittartullu tusaamasat atuakkami inuttangortillugit - atuartut nammineerlutik atuakkami inuttaasunut ilaasuusaartilersigit. Taava qanoq piso-qassava? - oqalutuaq nangissiuk pisimasup ukiut tllimat qaangiunneratigut oqalutuanngorlugu nanginneratigut. <u>Imarisasoq pillugu suliassat:</u> Oqaluttuaaq agguarneqassaaq atuartullu eqimattakkaartin-neqarlutik eqimattallu tamarmik namminneq immikkoorttamut suliassamut assiliartalersukkamut suliassineeqassapput (apeqqutinik imarisaaasumut tunngasunik – multiple choice). Suliassat assiliortorneqassapput atuaqatigiinnit tamanit suliarineqarsinnaanngorlugit. • Atuartut suliariumasaminik allagaqaammik toqqaassapput tassungalu tunngatitamik – allakkiornikkut oqaluttariarsornikkulluunniit – ilisarititsissutilussallutik taamaaliornermi pisimasut pingaarnersaat atuartullu nammineq allakkiaq pillugu misigisai saqqummiussor-neqassapput.

Naliliinissamut siunnersuutit	Atortussatut siunnersuutit
<ul style="list-style-type: none"> Atuartut suliaat nivinngartiterneqassapput kikkunnilluunniit atuarneqarlutillu oqaaseqarfigineqarsinnaanngorlugit. Maluginiaruk atuakkioqataaneq allagaqaa-tasunik tunngaveqarnersoq. 	<p>Pilersuiffiup ataatsimut katersugaate-qarfianit allatsitsivissiaq. Atuaqatigijaanut naatsorsuussat atuakkat atorniagassat assigiingitsorpassuarnik allagaasut ilaatigut oqaluttualiat ilaatigullu atuartsissutisamut tunngas-suteqartut atorneqarsin-naapput.</p> <p>Temabog T3: Prinsens rejse qupp. 30 – 38. Temabog A3: qupp.. 31 – 39.</p> <p>Atuakkat Temabøgerne T7, A7 amma L7-ni allaatigisat suliassartallit ilinniar-titsisumullu siunnersuutitallit.</p>
<ul style="list-style-type: none"> Atuartut suliaat nivinngartiterneqassapput kikkunnilluunniit atuarneqarlutillu oqaaseqarfigineqarsinnaanngorlugit. Maluginiaruk atuakkioqataaneq allagaqaa-tasunik tunngaveqarnersoq. Atuartut nuannarinerusatik toqqartussavaat toqqaanerminnilu tunngavigisatik tunngavilersuuteqarfigissallugit. Atuartut “atuarsimasaminnik ullorsiussapput”, naatsumillu atuakkat atuarsi-masatik nalunaarusiussavaat qanorlu isumaqarfiginerlugit tamakkualu atuaqati-minnut saqqummiussussavaat. Malugiaruk atuartup inuttut isummanni tunngavilersornerai. 	

Ilikkagassatut anguniagassat	Atuartitsinissamut siunnersuutit
<ul style="list-style-type: none"> • qulequtaq isumaqati- giissutigeriigaq pillugu takussutissanik allatullu oqaatsit atornagit saq-qummiinerit tapertara-lugit paasissutissanik saqqummiisinnallutillu ingerlatitseqqis-sinnaassasut 	<ul style="list-style-type: none"> Atuartut ulloq nuannarisartik pillugu tulleriaakkamik nalunaarsuiffiliussapput nalunaaqut-tap akunnerinik affakkaartumik ilivitsukkaartumillu immikkoortitikkamik. Titartaallutillu oqaluttuassapput sooq ulloq taanna nuannarineritsik. Suliassaq piffissaq sivisunerusoq atorlugu piareersarneqarsinnaavoq atuartut marluk ping-sullunniit ullormut saqqummiisittarlugit. Atuartut eqimattakkaartillugit sumiifimmii inuiaqtigiiit pillugit takornarianut takoqqusaaru-siorintineqassapput tassanilu takornariat ullup qanoq ilinerini assigiinngitsuni sunik sammi-saqarsinnaanerik siunnersuusiussapput. Ilinniartitsisup fjernsynimi pilerisaarutit videomut immiutissavai. Atuartut pilerisaarutit isiginnaassavaat makkulu maluginiassallugit: pineqartumut paasissutissat tigussaasut, sumi pisiarineqarsinnaanera, sooq pisiarineqartariaqarnera. Taamaalioereernermi atuartut pilerisaarutini pineqartut pillugit katitikkanik assiliaortinnejassapput.
<ul style="list-style-type: none"> • misigissutsimi nnik, qimerluukkaminnik, nali-lersuutiminnik isum-maminnillu oqaatigin-nissin-naassasut kiisalu isummaminnik, soqutiq-samminnik nalinginnaa-sumillu oqaloqatigineri-naatsunillu nalingin-naasumik allatanik assi-giinngitsunik tun- ngavilersuisinnaassasut 	<p>Allannermk ingerlatsineq pillugu: takuuq "Systematisk sprogarbejde og sprogtillegnelse".</p> <p>Allariaatsit makkua suliarineqarsinnaapput:</p> <p>Assit pillugit allaatiginninneq – atuakkat pillugit nalunaarusiorneq - allakkat – ullorsiutit – atuartartut allagaat – inuttut misigisat – inuttut isummersuutit – oqaluttualiat naatsut – qujasutit.</p> <ul style="list-style-type: none"> <i>Nerisassat:</i> Atuartut nerisassianik assigiinngitsunik pingasunik allaaserisaqassapput, nerisassiat taakku qanoq sananeqartarneri aamma sooq mamarinerlugit mamarinnginnerlugil-luunniit. <p><i>Ikinngutit:</i> Atuartut makkua pillugit pingasunik oqaaseqatigiiliussapput:</p> <p>Ikingut pitsaasooq qanoq ittua?</p> <p>Suna ikinngutigiiKKunnaarutaasinnaava?</p> <p>Ikingut pitsaancerpaq qanoq ittua?</p> <p>Atuartut eqimattakkaarlutik "Ikinngutit" pillugit allagaqaateeraliussapput akunnerminnilu oqaaseqatigiiliatik suliaminut aallaavigissavaat.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • allaaserisanut assigin-gitsnunut tunngati llugu ass. takorluuilluni, as-sitalersuilluni, isiginnaa-gassiorluni il.il., inuttut namminneq eqa atsumil-lu ersersitsisiinnaassasut 	<ul style="list-style-type: none"> Atuakkat assilineqarneri - oqaluttualiat pisamullu tunngassuteqartunik imallit – atorneqassapput: <ul style="list-style-type: none"> - assitaasut oqaasertaasullu immikkoortiterlugit qiortarneqassapput; atuartut tamakkua namminneerlutik katitissavaat - oqaaseqatigiiit ilivitsukkaarlugit imaluunniit oqaasikkaarlugit qiortarneqassapput; atuartut tamakku katitissavaat - atuartut assinut oqaasertasanik naatsunik allatsinnejassapput - atuartut allakkianik assitalersuisinnejassapput. Atuartut allagaqaat pillugu annertunerusutigut paasiniaassapput allataasullu pingarnerersanik amooraasinnejassallutik. Namminersorlutik, marlukkaarlutik eqimattakkaarlutilluunniit suliaqarsinnaapput <ul style="list-style-type: none"> - allakkiami pisooq inuttarluunniit assiliartalersussavaat - allakkiamut allatoortunik assiliartaliorssinnaapput - allakkiami inuttaasoq "apersorsinnaavaat" - allakkiap naaneranik allatoortumik allagaqarsinnaapput - allakkiami pisimasut pingarnerit pillugit tulleriaakkankit titartakersuisinnaapput. Atuartut eqimattakkaartillugit sulisinnejassapput. Eqimattat tamarmik immikkut inuit assi-giingitsut arlallit assinginik tunineqassapput. Eqimattat inuit oqaassisiorlugit suliaqassapput: Assimi ilangunneqartinnatik qanoq oqaaseqarsimappat, assimi qanoq oqaaseqarpat, assimiigunnaaramillu qanoq oqaaseqarpat. Eqimattat atuaqatigiinnut tamanut "pisunik isiginnartitsissapput".

Naliliinissamut siunnersuutit	Atortussatut siunnersuutit
<ul style="list-style-type: none"> • Maluginiaruk atuartut paassisutissanik saqqummiussinersut immersugassartillu atorsimaneraat. • Atuaqataasut saqqummiinerup pitsaussasaa pillugu pingasunik saqqummius-saqassapput. • Takoqqaarutit saqqummersinneqassapput. Maluginiaruk paassisutissanik tigussaasunik imaqarnersut takoqqaarutillu ilusilersorneqarnera naqitassiarineqarneralu suliariuarneqarsimansoq. • Maluginiaruk katitikkat paassisutissanik piumasaqaataasunik imaqarnersut aammalu ilusilersorneqarnera naqitassiarineqarneralu suliariuarneqarsimansoq. 	<p>Temabog T5: qupp. 2 –15. Temabog A5: qupp. 2 – 14.</p> <p>Takornarianut pilerisaarutini assiliartersuut saqqummersitallu allat. Su-miiffimmi atuagassiat pilerisaarutitaat. Nettimit aniatitat. Fjernsynimi pilerisaarutit video-mut immiussat.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Atuartut suliaat nivinngaassorneqasapput. Maluginiaruk akissutigineqartumi toqquartuinerlik tunngavilersuisoqarsimansoq. • Allaatigisaaqqat atuartunut tamanut assiliortlugit tunniussuunneqassapput. Atuartut misissussavaat tamakkua maluginiakkaniq nalilersuutinillu imaqarnersut. 	
<ul style="list-style-type: none"> • Atuartut suliaat aallarniummut assingusariaqanngillat kisiannili isumaqartuus-sapput. • Atuartut suliaat tamanit atuarneqarsinnaanngorlugit nivinngartiterneqassapput. Oqaatsit atorneqartut ilusilersuinerlu imarisaasumut tullutissapput oqaatsillu atorneqartut naammaginartumik eqqussuseqassallutik. • Oqaassispiarneqartut nalinginnaasumik oqaluttarnerlik tunngaveqartinneqas-sapput assimilu inuttaasunut naleqqutuussallutik. 	<p>Atuakkat assiliortlugit naqitikkat.</p> <p>Qaammatisiutitoqqanit, assiliarta-linnik allagassianit, pilerisaarutinit assig-saannillu assilissat qalipaatil-lit.</p>

Paasissutissarsiorneq	
Iliikagassatut anguniagassat	Atuartitsinissamut siunnersuutit
<ul style="list-style-type: none"> • qallunaatut oqaasilinni ujarlerfiit, soorlu allaa-serisat naqitat, tusagassi-uutit elektroniskiusut il.il., paasissutissanik pissarsiorfigisinaassagaat • paasissutissat sammisa-mut isumaqatigiissuti -gisamut ersarissaataa-sinnaasut nassaarisin-naassagaat, i mmikkortiersinnaassagaat ata-qatigiissaarsinnaassagaallu 	<ul style="list-style-type: none"> • Assersutigalugu uumasut pillugit videoliamik isiginnaaritsi: Ilinniartitsisoq videop isigin-naareerneratigut taassuma imarisai pillugit apeqqutnik sanaartoreersimassaaq. (<i>Umasoq sumi uumasuuva? Sunik nerisaqarpa?</i> Il.il.). Atuartut videomik isiginnaalersinnagit apeqqutit taakkununnga agguanneqassapput isiginnaarnerminni paasissutissat sorliit alakkarterluggillu tusaaniarsinnaaniassamatigit. Atuartut apeqqutnik tamanik akisissinnaalerserlugit video isiginnaaqattaartinneqassaaq. Quleqtutt allat atuartunit soqtigineqartut aamma suliarineqarsinnaapput, soorlu: timersorneq, erinarsortartut nuannarisat, asanninnej, uumasut ulorianartut. • Atuartut eqimattaarakkaarlutik namminersuutiminnik queleqtaq aalajangersimasoq pillugu saqqummiussassaminnik nivinngagassiorlutik suliaqassapput taamaaliornerminnilu pisamut tungassuteqartut atuagaaqqiat assigisaallunniit paasissutissarsiorfigissavaat aamma oqaatsinik oqariartaatsinillu aammalu assiliartalersuutissanik ujarlerfigissallugit. Nivinngagassiat naammassineqarpata eqimattani suleqatigiit nivinngagassiaminnut tunngasuteqartunik apeqqusiusapput atuartut allat suliarisinnaasaannik. Nivinngagassiat A3-tut angissuseqassapput. Annerusumik nivinngagassiat atuartunut puupassaataanerusarput. • Alloriarfiup ingerlanerani atuartut suliamut aalajangersimasumut saqqummiinissaminnut namminersorlutik atuagassiani naqitani paasisassarsiorfennilu elektroniskiusuni oqatsinik oqariartaatsinillu aammalu assiliartalersuutissanik assigiiingitsunk Paasissassarsortinneqarlutik suliaqartinneqassapput. Taamaaliornermi aviiseeqqamik, nivinngagassiamik, bändimik assigisaannilluunniit quelequttamut paasissutissiisummit sanatinneqassapput. Suliaq naammassippat eqimattat suliaminnut tunngatitanik apeqqutnik arlalinnik sanaartortinneqassapput tamakkualu atuaqataasunut suliassiuutigineqassapput.
<ul style="list-style-type: none"> • apeqqarissaarnermik allatullu apersuinikkut misissuinermk pilersaa-rusiorsinaassasut taak-kunnilu paasissutissat pissarsiatik quelequtanik isumaqatigiissutaa-reersunik suliaqarner-minni atorsinnaassagaat 	<ul style="list-style-type: none"> • Uanga illoqarfinni qallunaat: Sumiiffimi qallunaat ukioqatigiaanngitsut qulit toqqarneqassapput. (Qallunaatut oqaasilik ataaseq pulaarsneqarsinnaavoq). Apeqqutit inunnut ulluinnarnullu tungassuteqartut akisassiaralugit sanaartorneqassapput soorlu sumi inunngor-pit, qassnik ukioqarpit? Qatannguteqarpit? Angajoqqaatit sulerisuusimappat? Il.il.. Apeqqutit pulaartsinnginnermi sanaartorneqareersimassapput taamaalillutik oqaatsitigut naammaginaatilimmik eqqussuseqassallutik aammalu paasissutissanik tigussaasunik akineqarsinnaassallutik. Atuartut eqimattakkaarlutik bändimut immiussissutilerlutik apersugassatik apersortassavaat. Akissutaasut sumiiffik pillugu "tungujortumi/qorsummi" atuakkiami quppernermi ataatsimi atorneqassapput. • Nalorsitsaarinerit atuartunit ilinniartitsisumilluunniit eqimattanut atuaqatigiinnulluunniit apeqqusiuukkat suliarineqarsinnaapput. Suliassamut aalajangersimasumut tungassuteqartunik, allakkiat atuariikkat imaannut, malinginnaasumik nalunngisanut, atuarifiup ilusilersorneqarneranut il.il. tunngasunik nalorsitsaarusiortoqarsinnaavoq.

Paassisutissarsiorneq	
Naliliinissamut siunnersuutit	Atortussatut siunnersuutit
<ul style="list-style-type: none"> • Apeqqutit eqqortumik akineqarsimassapput. • Takoqusaarutip ilusilersorneqarnera paasiuminartuussaaq, assiliartalersuutit erseqqissuussallutik, allagartai atuaruminartuussallutik apeqqutitaalu takoqusaarutip oqaasertalersorneqarnera tunngavigalugu akineqarsinnaasuussapput. • Suliaq paasiuminartuussaaq, assiliartalersuutit erseqqissuussallutik, allagartai atuaruminartuussallutik apeqqutitaalu takoqusaarutip oqaasertalersorneqarnera tunngavigalugu akineqarsinnaasuussapput. 	<p>Ataatsimut katersuiffimmuit video sammisamut tungassuteqartoq siviusallaangitsumillu, 10- 15 minutsinik takissusilik.</p> <p>Pappiara A3. Sammisamut tunngassuteqartut atuakkat atuaru-minartut imaluuniit tamakkunani quppernerit soqtiginaateqartut assilineqarneri. Qalipaatit, liimmi, qiuutit assigisaallu.</p> <p>Sammisamut atuakkat naleqquttut, atuakkat assilortukkat, nettimiillu aniatitat.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Sulinermik nangitsinissami atorneqarsinnaasunik akissutitaqar-titsisoqassaaq. • Atuagaq "tungujortoq / qorsuk" assilortorneqassaaq apersorneqartunullu, imari-saa akuerisassanngorlugu, nassiusorneqassalluni. • Apeqqutit eqqoriaaqattaqataasunit paasineqarsinnaasuussapput tigussaasumillu akissuteqarnissamut kaammattuisuussallutik. 	Eqimattanut tamanut immiussissut.

Kulturi inuuniarnikkullu atugassarititaasut	
Ilikkagassatut anguniagassat	Atuartitsinissamut siunnersuutit
<ul style="list-style-type: none"> • qallunaat oqaasii ator-lugit allaaserisat tusa-gassiuutinilu saqqum-mersitat ukiuminnut naleqqutut isiginnaar-nikkut, tusarnaarnikkut atuarnikkullu samm-sinnaassagaat 	<ul style="list-style-type: none"> • Atuartut erinarsuutip taallaanik suliaqassapput: <ul style="list-style-type: none"> - bändinik /cd-nik tusarnaarnikkut taallaanillu allattuinikkut - taallaq naqtigaq titarnikaarlugu qiortarneqassaaq atuartullu eqimattani suleqatigiillutik tusarnaajutigalutik taallap allagartai iluamik tulleriaarlugit iliorassavaat - atuartut taallamik tunineqassapput tassanilu oqaatsit aalajangersimasut amigaatigitinne-qassapput. atuartut tusarnaassapput amiga ataasunillu allattuillutik. Erinarsuut atuartut suliaminnik naammassinnitserlugit uteqattaarneqassaaq. • Fjernsynimi juullip quppersagaanni assigiinngitsuni ippassaammat pisimasut ullut tamaasa oqallisigineqartassapput pingaarnertullu inuttaasut qanoq issusii eqqartorneqartassallutik. <p>Allariarfiup naalernerani atuartut namminersuutigalugu suliariumasaminnik allakkianik d-lakkianillu assigiinngitsunik ilusilersukkanik toqqaasassapput. Piffissamik aalajangersimasumik immikkoortsisoqassaaq tassanilu piffissami atuartut soqutigisaminnik itisileriniarlutik atuartassapput, videomik isiginnaarlutik, bändimik tusarnaarlutik allatulluunniit piumasaminnik piumasaqaatitaqanngitsumillu iliorsinnaatinneqassapput.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Qallunaat Nunaanni nunanilu allani meeqqat ukioqatigisamik inuu-niarnermikkut atugari-saat soqutigisaallu pillu-git suliaqarsimassasut 	<ul style="list-style-type: none"> • Atuartut eqimattakkaartillugit inuiaqatigiimi allani ukioqqortoqatiminnt taakkunungalu inuunermi atugassarititaasut pillugit paasissutissanik nassaartortinneqassapput. Atuartaa-neq, timersorneq, sunngiffeqarneq imaluunniit suut soqutigisinnaasatik pillugit paasissutisanik suliaqarsinnaatinneqassapput. <p>Paasissutissat suliarineqartut oqaluttariarsornikkut, assilissanik tunngavilersuuteqarluni saq-qummuissorneqassapput taamaalioereernermilu atuaqatigisat ilinniartitsisorluunniit itisiler-taasunik apeqqueteqarsinnaatinneqassapput.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • qallunaatut oqaasillinnut inuusuttunut, filminut nipiwersornernullu kul-turinut time rsornernullu imaluunniit inunnut al-lanut tusaamasanut sin-niisuusut ilisimasaqarf-galugillu sammisimassa-gaat 	<ul style="list-style-type: none"> • Atuartut namminersorlutik eqimattaarakkaarlutilluunniit inuk oqaluttuarisaanermi nalunn-ginneqartoq maanakkulluunniit inuusoq pillugu pappiaramut A4-mut paasissutissanik sa-naartortinneqassapput.

Kulturi inuuniarnikkullu atugassarititaasut	
Naliliinissamut siunnersuutit	Atortussatut siunnersuutit
<ul style="list-style-type: none"> • Atuartut taallat eqqortut tulleriillutik saqqummerarneri malillugit erinarsoqataas-sapput. • Maluginiaruk atuartut tamarmik oqaloqatigiinnermut peqataanersut. 	<p>Bånd / cd naqitanik atuagartallit. Net-timi erinarsuutit taallartaanik nassaar-nissaq perarfissaqarluarpoq.</p> <p>Immikkoortut tamarmik videomut immiunneqassapput aqaguanilu atuar-tunut tamanut takutinneqassallutik.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Maluginiaruk saqqummiussineq paasinarnersoq oqaatsillu atorneqartut naam-mattumik eqqussuseqarnersut maluginiarullu saqqummiussisut saqqummiusse-reernermanni apeqqutinut naammattumik akissuteqarsinnaanersut. 	<p>Atuakkat, atuakkanik assilisat pisaria-qartut nettimiillu aniatitat pisariaqartut.</p> <p>Atuakkat Temabøgerne T8 aamma A8 nunani assigiinngitsuni atuartarnernik imaqarput.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Inuk pillugu nalunaarsuutit nivinngarneqassapput tamanit atuarneqarsinnaann-gorlugit. Inuk pillugu paassisutissanik pisariaqartitanik imaqassapput atuarumi-nartuussallutik paasiuminartuussallutillu. 	<p>Atuakkat, atuakkanik assilisat pisaria-qartut nettimiillu aniatitat pisariaqartut.</p>

Iluarsartuussamik oqaatsinik suliaqarneq oqaatsimillu pigiliussimiарneq	
Ilikkagassatut anguniagassat	Atuartitsinissamut siunnersuutit
<ul style="list-style-type: none"> • allatat assigiinnngitsunik suussusillit sannaasa oqaatsinillu atuinerisa qimerloornerini paasis-sutissat maluginiassa-gaat aamma allatami eqqarsaat tunngaviusoq siu-nertaalu ilisarisin-naassagaat 	<ul style="list-style-type: none"> • Allakkiat nalinginnaasut akornanni naammattunik amerlassusilinnik allakkianik toqqartui-soqassaaq: piseequsaarutit, paassisutissiissutit, qulluttagaaqqat, inuusuttunut atuagassiat, atuagassiat sapaatip akunnikkaarlugit saqqummersinneqartartut aviisillu. Qulequattal allakkiallu qiortarneqassapput pappiaramullu (A3 aamma A4-mut) immikkoortillugit niptiterne-qassallutik. Pappiarat atuartunut agguassassanngorlugit assiortorneqassapput atuartullu quelequatt eqqortut allagaqaatitaannut eqqortunut inississussavaat. • Atuartut eqimattakkalarutik sulisinneqassapput eqimattallu tamarmik allakkiartik pillugu apeqqusiussapput. Apeqqutit assiortorneqassapput atuartullu ilaasa allakkiq tunngaviga-lugu ullup tulliani apeqqutit akiinarnerini minutsinik tallimanik periarfissinneqassapput. Iliniartitsisoq piffissamik nakkutilliisuussaaq.
<ul style="list-style-type: none"> • ordbogit allallu paassisutissarsiorfissatut atortus-siat ukiuminnut naleq-qutut atorsinnaassagaat 	<ul style="list-style-type: none"> • Ordboginik aaqqissuussamik atuineq unammissuteeqqat atorlugit ilisaritinniarneqassaaq: <i>Qupp. XX takuuq nanillugulu:</i> <ul style="list-style-type: none"> - quppernermi oqaatsit takinersaat. - quppernermi oqaatsit naannersaat. - oqaatsit "k"-mik naggatillit naannersaat (<i>imaluunniit naqinnej alla</i>). - oqaatsit "m"-imik aallartittut takinersaat (<i>imaluunniit naqinnej alla</i>). - oqaatsit "r"-imik naasut pingasut (<i>imaluunniit naqinnej alla</i>). - quppernermi "knap" sorlermiippa? (<i>imaluunniit oqaaseq alla</i>). - oqaatsit tulleriaakkat: <i>Oqaatsip taassuma kinguninnguaniittoq oqaaseq naniuk</i> (Atuartoq oqaatsimik nassaaqqaartoq allattarfissuarmut arpassaaq oqaaserlu allallugu). Alloriarfiup ingerlanerani ordbogit imartunerusut ilisaritinneqassapput.
<ul style="list-style-type: none"> • atukkaminnik oqaase-qqortussusertik annertusarniarlugu eqqummaarissumik aaqqissuussaasumillu sulissuteqassasut 	<ul style="list-style-type: none"> • Kukkunaveersaarutit atuartunit sanaat: <ul style="list-style-type: none"> - allat allatasaat oqaatsit tallimat nassaarikkit - oqaatsinik kukkunaveersaarutit immikkut quelequallit – uumasulerinermi oqaatsit atorne-qartartut, nunalerinermi oqaatsit atorneqartartut, tamakkualu taamaaliornerup avataatigut atuartut oqaatsinik pigiliutaannik amerlisaasussaassapput. • Oqaatsit isumaqatigii akerleriinnilluunniit isumallit pillugit suliassat. <ul style="list-style-type: none"> - "tyk"-ip akerlia allaguk - "grim"-ip oqaaseq isumaqataa allaguk.
<ul style="list-style-type: none"> • oqaaseqatigii sannaanni oqaatsillu immikkoort-tuini inatsisit pingaarde-rit atuuuffi allanngortin-neqarternerilu ilisimal-lugillu atorsinnaassagaat • kukkuneqangitsumik allermi killiffilersui-nermilu inatsisit pin-gaardnerit ilisimallugillu atorsinnaassagaat 	<ul style="list-style-type: none"> • Atuartut tamarmik immikkut assilissamik tunineqassapput. Assiliaq "imaassavaat" taggisit tassunga tunngassuteqartut tamaasa allatornerisigut (suusinnaasut uumassuseqartullu taaguutaat), pissusilerutit (suusinnaasut uumassuseqartulluunniit qanoq ittuuneri isikkoqarneri-lu pillugit oqaatsit) aamma oqaluutit (suusinnaasut uumassuseqartullu iliuusaat pillugit oqaatsit) allattuinerlu pissaaq ammukaartunut oqaatsit pissuseqatigii tulleriaarlugit allat-tornerisigut. Taamaalioereernermeri eqqortunik oqaaseqatigii lortoqassaaq oqaatsit assigiinn-gitsut immikkoortunit pingasunit atorneqarnerisigut.

Iluarsartuussamik oqaatsinik suliaqarneq oqaatsimillu pigiliussiniarneq	
Naliliinissamut siunnersuutit	Atortussatut siunnersuutit
<ul style="list-style-type: none"> Maluginiaruk atuartut suliaminnik naammassinninniarnerminni allagaqaatit ilusilorseqarnerinik allagaqaammilu oqaatsinik atorneqartunik atuisimaner-sut. Maluginiaruk atuartut periartaatsinik naleqquttunik atuinersut maluginiarullu allagaqaammi oqaatsinik atorneqartunik allagaqaatillu imarisaanik nalunngisa-rnersut. 	<p>Oqaatsinik suliaqarnermi atortussiat nalin ginnaasut:</p> <p>Karen Tommerup Jensen: Sproglig konditræning A , B aamma C.</p> <p>Allagaqaasiat assigiinngitsut naleqqut-tumik ajornassusillit, soorlu ussassaaru-tiniit, quppertakkaniit, ilisimatitsisut-i-niit, inuu-suttunut atuagassianii, sapaa-tip akunnikaartumik saqqummersartu-niit aviisiilli.</p>
<ul style="list-style-type: none"> Maluginiaruk atuartut tamarmik peqataanersut. 	<p>Billedordbogen. Den lille ordbog.</p> <p>Johan Brinth: Den gule skoleordbog, Alinea 1998.</p> <p>Karl Hårbøl: Dansk skoleordbog, Ali-nea 1999.</p>
<ul style="list-style-type: none"> Atuartut oqaasiliussimasaat nalilorseqarsinnaapput <ul style="list-style-type: none"> - tusarnaartinneqarnerisigut allatsinneqarnerisigullu: ilinniartitsisoq naatsumik naammassineqarsimasmik allagaqaammik nipituumik atuassaaq. Atuartut al-lagaqaat oqaluttuareqqissavaat. - isigitinneqarnerisigut allatsinneqarnerisigullu: Atuartut assiliaq pillugu allaase-ri-saqassapput. - isigitinneqarnerisigut oqaluttuartinneqarnerisigullu: Atuartut assiliaiarineqar-simasoq pillugu oqaluttuartinneqassapput. - atuartinneqarnerisigut allaqqisinneqarnerisigullu: Atuartut allagaqaammik naammassisamik naatsumik atuartinneqassapput oqaluttuarlu piffissami allami pisuutillugu imaluunniit pissusilerutit allannortiternerisigut allaaseritinneqas-saaq. - atuartinneqarnerisigut oqaluttuartinneqarnerisigullu: Atuartut allagaqaammik atuartinneqassapput tassanilu nuannarinerusaminnik pingasunik oqaluttuart-inneqassallutik. 	
<ul style="list-style-type: none"> Atuartut assiliaiartik takutissavaat namminerlu toqqakkaminnik oqaaseqatigiin-nik tallimanik atuassallutik. Taamaalioeernermermi assiliaiat oqaasertalersukkat nivinngaatiterneqassapput. Oqaaseqatigiit assilissamut tunngassuteqassapput aammalu oqaasiliorneqarnermikkut allanneqarnermikkullu eqqortuussallutik. 	<p>Qaammatiitoqqanit, assiliaartal-linnik allagassianit, pileraarutinit assigi-saannillu assilissat qalipaatil-lit.</p>

Ilikkagassatut anguniagassat	Atuartitsinissamut siunnersuutit
	<ul style="list-style-type: none"> Ilanniartitsisoq allattarfissuarmi aalajangersimasumik sammiveqanngitsumik allakkiussaaq: <i>Der er en mand på gaden. Han har en cykel og en hund.</i> Atuartut eqimattakkalutik allakkiaq suliarissavaat <ul style="list-style-type: none"> - "tuaviortunngortinniarlugu": <i>Der drøner en forpustet mand ned af gaden på en racercykel</i> - "qalipaateqarpalaartunngortinniarlugu": <i>Der er en stor, tyk rødhåret mand på den grå støvede gade ...</i> - "arriippalaartunngortinniarlugu": <i>Der vader en langsom mand hen ad gaden. Han hiver en fed hund ....</i> Taamaalioerernermi oqaaseqatigiit piffissaq, qasseersiut allanngorartitsinerlu atorlugit al-langortiterneqassapput: <ul style="list-style-type: none"> - <i>Der var to mænd på gaderne. De havde to cykler og fire hunde.</i> - <i>Der var de to største, tykkeste og mest rødhårede mænd ...</i>
<ul style="list-style-type: none"> namminneq oqaatsit atukkatik tunngavilers-sinnaassagaat all-a-nnullu siunnersuuteqar-sin-naassallutik, ass. al-lannerup ineriaartortin-nerani 	<ul style="list-style-type: none"> Atuartut siuneqartumik ilivitsunngoriartortitamik allannermik suliaqassapput: <ul style="list-style-type: none"> - <i>Isumassarsiorneq</i> imaluunniit <i>allanniarluni piareersarneq</i> isumassarsianik pitsasunik imarisassamillu pissarsiari fiussapput aammalu tamatuma nalaani oqaatsit pillugit piareer-simanissaq eqqarsaatigineqassaqq: oqaatsit oqariartaatsillu pingaaruteqartut. Atuartut isumassarsissapput allakkianik atuarnermikkut, eqqaqqaaakkaniq allattuiner-mikkut pisamullu tunngasunik oqaloqatigiinnermikkut. <ul style="list-style-type: none"> - <i>Ilusaa siulleq</i> tuaviortumik minutini tallimaniit qulinut sivisussuseqartumik allagaqarne-russaaq. Atuartut unigatik allassapput ordboginik upperraanatik ilinniartitsisumillu aperi-saqaratik. Eqqarsaatitik naammassiniarlugit allagaqassapput. - Atuartut <i>aqqissiuussissaaq allaqqillunilu</i>, taamaaliornermi allagarisaq ataqtigiiusuiliar-i-neqassaqq. Ikioriutinik, soorlu ordbogimik, atortoqarsinnaavoq. Atuartut marlukkaarlutik pingasukkaarlutilluunniit suleqatigiissapput. - <i>Nalunaarfigineqarneq</i>: inuk alla atuassaaq – imaluunniit tusarnaassaaq – allagaqataasullu imarisaa pillugu oqaaseqateqartarlilu apeqquteqartassaaq. Apeqqutit oqaaseqatillu atuartup ingerlaqqinnissaanut ikorsiutaasussaapput. - <i>Allaqqiineq</i>: allagaq tamarmi suliareqqinnejqassaqq, inuit, pinngortitaq avatangiisillu pillugit allaatigisat ilanngussorneqassapput oqaluinnarnerit ilanngussorneqassapput allaatigisap naanera aallartinneralu allanngorartinneqarsinnaapput allakkami immikkoortortat paarlasseqarsinnaapput atuartut tunngavilersuutitaqanngitsumik oqaatigisat allatallu ataqtigiiinngitsortaannik nas-saartussapput naggataatigut kukkusat nalinginnaasut iluarsanneqassapput: oqaatsitigut allannikkullu - <i>Saqqummersinneqarnera</i>: Pingaaruteqarpoq atuartup suliaa saqqummersissallugu allaati-gisaqarneq siunertaqartariaqarmat.

Naliliinissamut siunnersuutit	Atortussatut siunnersuutit
<ul style="list-style-type: none"> • Maluginiaruk atuartut misigisimaneraat oqaatsit sorliit allangortissimanerlugit. 	
<ul style="list-style-type: none"> • Maluginiaruk atuartut akissuteqarniarnerminni nammineq suliatik allallu suliaat pillugit kinguneqartitsiniarlutik suleqatigiinnersut. • Atuaqatigijit atuffanneqassapput suliamullu tunngatillugu "isummaminik" tallimanik saqqummiussissallutik. • Atuaqatigiinni imaluunniit atuaqatigiinni allani atuarneqarsinnaasumik atuaq-kiortoqassaaq allakkiallu pillugit isummanik saqqummiussukkanik atuaqatigiin-nut utertitsisoqassaaq. 	

Ilikkagassatut anguniagassat	Atuartitsinissamut siunnersuutit
• ilinniarnermi attaveqa-qateqarnermilu periut-sinik atuisinnaassasut	<ul style="list-style-type: none"> atuartut atuariaatsinik suliaqassapput: <u>Alakkarterineq</u>: sukkasumik allagaq imarisaa pingarnerusoq paasiniarlugu atuapallattarneqassaaq. Atuartut fjernsynimi sapaatip akunneranut aallakaatitassat nalunaarsorneqarnerisa assilinéqarnerinik tunineqassapput. Minutsit tallimat ingerlaneranni isiginnarummasatik qulit tulleriaakkatut allattussavaat imaluunniit isiginnarumanngisatik qulit aamma tulleriaakkatut allattussallugit. - <u>Misissuineq</u>, paasissutissamik aalajangersimasumik ujarlerneq. Atuartut telefonbogip quperneranik ataatsimik assilisamik tunineqassapput. Ilinniartitsisup apeqqutit quppernermut tunngasut qulit piareersareersimassavai. Atuartut maannakkut piffissalerneqarlutik, soorlu sekuntini 15-ini, ilinniartitsisup apeqqutaanut akissutissaminnik ujartuissapput: "Una qanoq normoqarpa ...? – Una sumi najugaqarpa ...? – Una sumik suliffeqarpa ...?" Suliaq piffissap ingerlanerani leksikon-ini allaatigisani paasissutissanik ujarlernermik anertusitinneqarsinnaavoq. - <u>Misigisagarniarluni atuarneq</u> oqaluttualianik, oqaluttualiaaqqanik imaluunniit takinerunuk allakkianik taamaaliornermi atuagaq annertunerusutigut nalunngisaqarfiginiarlugu imarisala pingarneq immikkualuttullu arlallit eqqaamaneqarsinnaanngortinniarlugit. (Allakkiat pillugit ilikkagassatut anguniagassat takukkit). - <u>Ilitsersuutit allakkiat</u> soorlu nerisassiornissamut ilitsersuut imaluunniit atuinissamut ilitsersuut, taakkunani piumasarineqarpooq immikkualuttortat tamarmik maluginiarneqarnisaat. Atuartut timmisartuuusiussapput ilitsersummik allagaasumik titartagartalersukkamillu tunngaveqarlutik.
• inuit akornanni pissut-sini assigiingngitsuni oqaatsinik oqaloqatigisamut naleqquttunik atu-isinnaassasut	<ul style="list-style-type: none"> Ilinniartitsisoq oqariaatsinik assigiinngitsunik qulinik assigiinngitsunillu pissuseqartunik sanassaaq: "Hold kæft – ti stille – hit med den! – vil du vere venlig at give mig den il.il.." Atuartut eqimattakkaarlutik oqariaatsit assigiinngitsut ikinngutinut, angajoqqaanut aamma takornartanut inersimasunut atorneqarsinnaanerinik oqalliseqassapput.

Naliliinissamut siunnersuutit	Atortussatut siunnersuutit
<ul style="list-style-type: none"> • Maluginiaruk atuartut atuarnerminni isitik quppernermut tamarmut ingerlatinne-raat aallaqqaataaniit oqaatsit ataasiakkaat atuarnagit. • Maluginiaruk atuartut paassisutissanik ujarlernersut atuagassaq tamaat atuarnagu. • Timmisartusiaq timmisinnaasariaqarpoq. 	<p>Fjernsynimi aallakaatitassat sapaa-tip akunneranut nalunaarsorne-qarneri atuartunut tamanut.</p> <p>Telefonbogip quppernerata ataatsip assilineqarnera atuartunut tamanut.</p> <p>Pappiaramik timmisartuusiornermut ilitsersuutip assilineqarnera atuartunut tamanut. Søren Brøndsted: Sjov med papirflyvere, Klematis. Claudia Hüfner: Fly & skibe af papir, Klematis.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Maluginiaruk atuartup paasisimaneraa oqaatsinik atuinermi malittarisassaqar-mat. 	

Qallunaat oqaasiinik atuartitsinermi ilikkagassatut pilersaarutit

*****

C: Tapiliussat

Tapiliussaq C1 – Atortussiat nalinginnaasut

Pilersuiffik

2079-19	Bent Gynther: Billedordbog
2079-01	Kirsten Mortensen: Tema Dansk T1 Temabog 1
2079-01-01	Kirsten Mortensen: Tema Dansk A1 Arbejdsbog 1
2079-01-02	Kirsten Mortensen: Tema Dansk L1 Lærervejledning 1
2079-01-08	Karen Tommerup Jensen m. fl. : Tema Dansk L1 Supplerende sprogvejledning
2079-01-04	Kirsten Mortensen: Tema Dansk D1 – Frikvarter – Diasserie
2079-01-05	Kirsten Mortensen: Tema Dansk D1 – Arbejdspladser – Diasserie
2079-01-06	Kirsten Mortensen: Tema Dansk B1 Lydbånd
2079-02	Kirsten Mortensen: Tema Dansk T2 Temabog 2
2079-02-01	Kirsten Mortensen: Tema Dansk A2 Arbejdsbog 2
2079-02-02	Kirsten Mortensen: Tema Dansk L2 Lærervejledning
2079-01-07	Marianne Bech: Tema Dansk L2 Supplerende sprogvejledning
2079-02-03	Kirsten Mortensen: Tema Dansk D2 Diasserie
2079-02-04	Kirsten Mortensen: Tema Dansk B2 Lydbånd
2079-03	Kirsten Mortensen: Tema Dansk T3 Temabog 3
2079-03-01	Kirsten Mortensen: Tema Dansk A3 Arbejdsbog 3
2079-03-02	Kirsten Mortensen: Tema Dansk L3 Lærervejledning 3
2079-03-03	Ivalo Nielsen m. fl. : Tema Dansk B3 Lydbånd
2079-27	Karen Tommerup Jensen: Sproglig konditræning A
2079-04	Merete Hammeken m. fl.: Tema Dansk T4 Temabog 4
2079-04-01	Merete Hammeken m. fl.: Tema Dansk A4 Arbejdsbog 4
2079-04-03	Kirsten Mortensen: Tema Dansk B4 Lydbånd
2079-04-04	Kirsten Mortensen: Tema dansk D4 Diasserie
2079-04-05	Kirsten Mortensen m. fl.: Tema Dansk A4 Ekstra
2079-04-06	Kirsten Mortensen m. fl.: Tema Dansk Ny Lærervejledning til T4
2079-05	Gunvor Storm Jensen m. fl.: Tema Dansk T5 Temabog 5
2079-05-01	Gunvor Storm Jensen m. fl.: Tema Dansk A5 Arbejdsbog 5
2079-05-02	Gunvor Storm Jensen m. fl.: Tema Dansk L5 lærervejledning 5
2079-05-03	Gunvor Storm Jensen m. fl.: Tema Dansk B5 Lydbånd
2079-06	Carsten Scheuer: Tema Dansk T 6 Temabog 6
2079-06-01	Carsten Scheuer: Tema Dansk A6 Arbejdsbog 6
2079-06-02	Carsten Scheuer: Tema Dansk L6 Lærervejledning 6
2079-06-03	Carsten Scheuer: Tema Dansk B6 Lydbånd
2079-28	Karen Tommerup Jensen: Sproglig konditræning B
2079-07	Kirsten Gade m. fl.: Tema Dansk T7 Temabog 7
2079-07-01	Kirsten Gade: Tema Dansk A7 Arbejdshæfte 7
2079-07-02	Jonna Høegh: Tema Dansk L7 Lærervejledning 7
2079-07-03	Kirsten Gade: Tema Dansk B7 Lydbånd
2079-08	Bodil Brandt og Margit Viborg: Tema Dansk T8 Temabog 8
2079-08-01	Bodil Brandt og Margit Viborg: Tema Dansk A8 Arbejdsbog 8
2079-08-03	Bodil Brandt og Margit Viborg: Tema Dansk 8 cd
2079-34	Karen Tommerup Jensen: Sproglig konditræning C

Tapiliussaq C2 – Oqaaserisassat pissuseqatigiit ikinnerpaamillu oqaatsinut pigiliussasanut siunnersuutit

Suliarineqassapput :

Oqariartaatsit oqalut-tuarpalaartut	Naliliisarnermi isum-mersortarner-milu oqariartaatsit	Assigiiarnerit, assigiinngiiaarnerit assersuussinerillu pillugit oqariar-taatsit	Tunngavilersuimermi pissutaasullu pillugit oqariar-taatsit	Misigissutsit pillugit oqariartaatsit
<p>Det er meget koldt i januar, men det er varmt i juli. Hun løber hurtigt. Sikke en flot computer.</p>	<p>Jeg elsker ost, men jeg hader piskefløde. Jeg kan meget godt lide pølser. Den er for stor. Hun er dygtil til at strikke Bogen var spændende, men filmen er kedelig. Videoen var så kedelig, at jeg faldt i sovn. Jeg hader appelsiner, fordi de er sure. Hun er for lille til at køre snescooter. Jeg synes, din nye cykel er ret fed.</p>	<p>Manchester United fik flere mål end Arsenal. Peter er lige så stor som Søren. Ane er ikke lige så gammel som Nikoline. Aqqalu er ikke så god til matematik, men han er god til fodbold. Sofie pjækker mere end Sofus. Peter var søvnig, men det var jeg ikke.</p>	<p>Jeg er sulten, fordi jeg ikke har spist i dag. Pølsen var dårlig, derfor har jeg ondt i maven. Hvorfor kommer du for sent? Fordi jegsov. Hvis du har 10 kroner, så kan du købe en is. Vi kan følges ad, hvis du kommer nu.</p>	<p>De er glade. Peter griner. Sofie blev lidt forelsket i Peter, men så kom Dorthe, og så blev Sofie jalous og ked af det.</p>

Tulleriaarutit, sumiiffin-nik sumullu ingerlanermik nalunaarutit	Oqaatsit katiterneqartar-neri	Nagguvissiuinerit	Taaguttit ataqtigiaartitat (en nominal kerne med vedføjelse af tillægsord, ejefaldsforbindelser og bestemt og ubestemt form)
<p>Først stod de op, og så lavede de morgenmad. Klokkken 8 gik de i hallen, og bagefter gik de i klubben. De ser fjernsyn, mens de spiser. Den næste film er en tegnefilm. Lotte sidder melleml to drenge. Anna stod foran Peter og bag ved Lise. Han går ud. Han er ude. Kirken ligger derovre ved siden af butikken. Gå bare derover. Kom herhen.</p>	<p>Den lyseblå hundeslæde kører supergodt. Du skal tage overtøj på. De traerer styrtløb på nysne. Spøgelseshistorier er smad-derspændende.</p>	<p>Jeg misforstod det; det var en misforståelse. Han taler grønlandsk. Hun var ulykkelig over politiets vantro. Det var en venlig mand, der ordnede vores flytning.</p>	<p>Han fik en fin, ny cykel i julégave. Det grønlandske hjemmestyreres nye orange terrængående lastbil kører hurtigt. Han kørte på sin nye, smartre cykel, som han lige havde købt (nominal helhed udbygget med forholdsord og henførende stedord)</p>

Piffissaq – oqaluutit	Piffissaq – oqaatsit o-qaseeqqatut pissusillit	Kattutit – oqaatigisanik taa-maaqtigissitsut	Kattutit – oqaatigisanik mi n-ninngortitsisut
<p>Nutid ("altid", nutid, fremtid), datid, førnutid, førdatid</p> <p>Om sommeren fanger vi ørreder. ("altid")</p> <p>I september plejer vi at tage på rensdyrjagt. ("altid")</p> <p>Jeg spiser nu. (nutid)</p> <p>Han er ved at tage tøj på. (nutid)</p> <p>Mormor kommer i morgen. (fremtid)</p> <p>Jeg henter den på søndag. (fremtid)</p> <p>Hvad skal vi spise? (fremtid)</p> <p>Jeg skal klippes i morgen. (fremtid)</p> <p>Kussak vandt i går. (datid)</p> <p>Sidste år købte jeg en ny cykel. (datid)</p> <p>Han spillede hele natten. (datid)</p> <p>Nej tak, jeg har spist, jeg skal ikke have noget. (førnutid)</p> <p>Har du set den nye vi-deo? (førnutid)</p> <p>Jeg havde ikke regnet med, at det blev snevejr. (førdatid)</p> <p>Hun havde knækket sin blyant, derfor kunne hun ikke skrive. (førdatid)</p>	<p>Jeg spiser altid cornflakes om morgen.</p> <p>Hver gang han scorer, bliver han glad.</p> <p>Han går næsten altid i klubben.</p> <p>Jeg vasker somme tider op.</p> <p>En gang imellem løber jeg på ski.</p> <p>Mor laver krydsogtværts af og til.</p> <p>Det regner sjældent i Thule.</p> <p>Jeg vinder aldrig.</p> <p>Hun ryger ikke.</p> <p>Vi taler ikke altid sandt.</p>	<p>Drenge strikkede og pigerne savede, men læreren gik og røgude på gangen. Så sagde børnene, at han skulle gå helt ud eller lægge cigaretten.</p>	<p>Vi syntes alle sammen, at det var en god ide, der blev fremsat, dengang vi var til møde. Det var, før klubhuset blev bygget, efter at vi havde fået penge fra kommunen, fordi vi selv havde 2000 kr., som forældrene havde samlet. Hvis det bliver færdigt til sommer, når dronningen kommer, skal hun indvie det, så vi er allerede begyndt at tænke på, hvem der skal holde talen for hende, og hvor det skal foregå.</p>

Ukiut atuarfiusut sisamaat

<i>Taggitit</i>	<i>Ogaluutit</i>	<i>Pissusilerutit</i>	<i>Oqaatsit allat</i>
advent	kjole	arbejde	amerikansk
alderdomshjem	klatrestativ	bage	automatisk
antal	knap	bestille	bange
april	kone	betale	berømt
arbejde	konge	binde	bestemt
august	kursus	bo	bred – smal
besøg	kusine	brække	dejlig
blok	kærnemælk	brække sig	dum
bogreol	køkkenrulle	bygge	dyb
butik	køleskab	flytte	dygtig
by	lagkage	flyve	dårlig
båndoptager	lammekød	fryse	festlig
cd-afspiller	legeplads	gemme	forkølet
computer	lejlighed	glæde sig	frisk
december	luffer	grine	glad
dyr	lænestol	græde	god
efterår	lærer	gå i skole	gratis
fabrik	maj	holde	grim
feber	margarine	hoste	høj
februar	marts	kalde	høj – lav
ferie	maske	kende	hård – blød
fest	middag	komme	ked af det
fisk	minut	lave mad	kedelig
flaske	mælkepulver	le	klog
flæsk	møde	lege	kold
fløde	nederdel	lide	let
flødeskum	neglebørste	ligne	mange
fodboldbane	oksekød	lugte	pæn
forsamlingshus	onkel	lugte til	ru – glat
forældre	pedel	læse	samme
forår	pose	måtte	sikker
fotograf	rengøringsassistent	skrive	sjov
frost i	ryg	spille bold	tør – våd
fryser	rækkehus	spille musik	varm – kold
fætter	rådhus	sælge	
første skib	sekretær	tegne	
grønlandsk kage	shampoo	tænke	
gulv	side	vaske tøj	
gæst	skab	vide	
hale	skjorte	vælge	
halstørklæde	skole		
handsker	skoleinspektør		
havn	smør		
hestekraft	småkager		
hjem	sommer		
hjul	stykke		
hjælp	sweater		
hospital	sygehus		
hotel	sælkød		
hul	sømandshjem		
hus	tante		
hvalkød	tid		
hårbørste	toiletpapir		
januar	trøje		
jul	t-shirt		
juleord	vikar		
juli	vinter		
juni	wienerbrød		
kasket	æg		
kiosk	øl		
kirke			

Ukiut atuarfiusut tallimaat

<i>Taggitit</i>	<i>Ogaluutit</i>	<i>Pissusilerutit</i>	<i>Oqaatsit allat</i>
adresse	september	bade	billig
afsnit	sidste skib	behøve	dansk
baderum	skiklub	bore	direkte
begyndelse	skrue	deltage	dyr
bibliotek	skummetmælk	falde	eneste
blad	sløjdklokale	fortsætte	engelsk
blomst	smil	få	fremmed
blæsevejr	snevejr	grib	færdig
blæst	sofa	gøre	gal
bor	sofabord	klare	grønlandsk
brev	soldag	købe	halv
computerrum	solskin	lave	hel
dug	sommerferie	lyde skrive	hurtig
formand	spisebord	læse	kold
frimærke	spørsgsmål	låne	lav
frostvejr	sted	låse	mere
fysiklokale	stemme	modtagte	mest
gade	stof	måle	moderne
gang	storm	nyse	privat
gardin	strikkepind	nå	sand
garn	stue	passe	sund
gulvtæppe	støj	pjække	sur
gymnastik	størrelse	prøve	syg
gymnastiksals	sukker	regne	sød
hal	sundhedsplejerske	rejse	søvnig
halvdel	svar	ringe	tidlig
hammer	symaskine	samle	tosset
historie	søm	save	travl
hjerte	tandlæge	sende	tør
hjørne	tandplejer	slå	varm
husgerning	telefon	smage	venlig
håndarbejde	temperatur	smile	voksen
kasse	termometer	spille	våd
kiosk	tidspunkt	standse	
klasse	ting	starte	
klokke	trappe	stege	
klubhus	træ	stikke	
konvolut	tråd	strikke	
kvinde	tæppe	stryge	
land	tåge	stå	
løb	udsendelse	sy	
maskine	urtepotte	tabe	
medlem	vare	tale	
millimeter	vej	tjene	
million	verden	tørre	
musik	vin	vaske	
musiklokale	vinder	ville	
nummer	vindueskarm	vinde	
nål	ymer	være "sur"	
pakke	øjeblik		
penge	ønske		
pengeautomat	år		
porto			
postboks			
postnummer			
potteplante			
program			
pædagogisk værksted	navneord uden ental – flertal fx smør, mælk, sukker, ris,		
radioavis			
regnvejr			
rejse			
sandpapir			
sang			
sav			

Ukiut atuarfiusut arfernat

Taggitit

agurk
appelsin
banan
blomme
blåbær
bordtennis
brandmand
bund
butik
butiksassistent
chance
chauffør
deciliter
del
diskotek
drøm
edderfugl
ende
fabriksarbejder
fersken
fisker
fodbold
forbindelse
fremtid
grad
gram
gulerod
hold
hund
hval
hvidkål
håndbold
job
jordemor
kamp
kant
karse
kartoffel
kat
kiwi
kontakt
kontor
kontorassistent
kraft/kræfter
krop
kryds
kød
lagermand
lomvie
luft
læge
løg
majst
menneske
midte
mode
mønster
mål
natur
opgave
orden
par

Ogaluutit

parfume
plads
placing
plante
pokal
porre
portør
pris
problem
procent
prut
præmie
pædagog
pære
radise
ravn
rengøringsassistent
rest
resultat
ret
rype
salat
salg
selleri
skiløb
slags
slagter
smule
sortebær
sprog
stank
stilling
sundhedsplejerske
sygdom
sygehjælper
sygehus
sygeplejerske
sæl
tampon
terning
titel
tomat
type
tømrer
ven
vogn
volleyball
væg
æble
ært

Pissusilerutit

al
bitter
blød
dobbelt
ekstra
fantastisk
farlig
flot
forskellig
få
hård
kraftig
levende
lækker
mærkelig
nederst
næste
ond
populær
rar
salt
sej
sjælden
smart
smuk
spændende
sur
suveræn
sødt
sådan
teknisk
ung
vigtig
vild
øverst

Ukiut atuarfiusut arfineq aappaat

Taggitit

agurkesalat
aluminium
atlantskib
avis
ben
bil
bly
blyant
bog
bomuld
boremaskine
bredde
burger
bus
båd
bånd
container-skib
cykel
eksempel
elektricitet
elevator
fald
fedt
fiskerkutter
forfatter
gaffeltruck
garn
gas
glas
glæde
grund
guld
hammer
helikopter
heliport
heliportleder
hemmelighed
hotdog
humør
højde
ide
ild
interesse
jern
jolle
jorden
kam
kniv
komet
konkurrence
kost
krig
kunststof
kystskeb
kærlighed
lastbil
linie
liv
lufthavn
lykke
lyst
længde
lösning
masse
materiale
mayonnaise
mekaniker
mening

Ogaluutit

metal
motor
motorbåd
mulighed
måde
månen
nyhed
olie
omgang
oplevelse
opskrift
papir
pels
pilot
pizza
planet
plastic
propel
prøve
pålæg
regel
remoulade
rotor
rumfang
råd
saks
sandwich
sav
serie
sikkerhed
skib
skind
skive
skruetrækker
skyld
slæde
smag
snescooter
solen
spor
steward
stewardesse
stjerne
stof
sølv
tanke
tegneserie
tekst
ton
top
trafikassistent
traktor
transportbånd
trawler
træ
tvivl
ugeblad
uld
unge
valg
vand
vers
vinge
virkning
vægt
zink
ægtepar
ægteskab

Pissusilerutit

absolut
aflang
almindelig
enkel
fast
firkantet
fuld
interessant
international
kedelig
klar
køn
lykkelig
lös
mulig
naturlig
normal
nødvendig
personlig
praktisk
rund
selve
slank
speciel
spændende
sørgelig
trekantet
tydelig
vanskelig
værd
ærgerlig
økonomisk

Tapiliussaq C3 – Atuartitsinermik ingerlatsinissamut siunnersuut: Isikkamik arsarneq

Ilikkagassatut anguniagassat nalunaarummiittut ammukaartumi "Ilikkagassatut anguniagassat"-ni allattorneqarsimapput. Ilikkagassatut anguniagassat qanoq iliornikkut katiterneqarsinnaanerinik atuartitsinermilu tigussaasunngortinnejarsinnaanerinik siunnersuutit tamatuma kingorna nappangasumik allanneqarsi mapput.

Ilikkagassatut anguniagassat	Atuartitsinissamut siunnersuutit
<p>Paasissutissarsiorneq</p> <ul style="list-style-type: none"> • gallunaatut oqaasilinni ujarlerfiit, soorlu allaaserisat naqitat, tusagassiuutit elektroniskiusut il.il., paasissutissanik pissarsiorfigisinnaassagaat • paasissutissat sammisamut isumaqatigiissutigisamut ersarissaataasinnasut nassaarisinnaassagaat, immikkoortiter-sinnaassagaat ataqtigissaarsinnaassagaallu <p>Iluarsartuussamik oqaatsinik suliaqarneq oqaatsinillu pigiliussiniarneq</p> <ul style="list-style-type: none"> • atukkaminnik oqaaseqqortussusertik annertusarniarlugu eqqummaarissumik aaqqissuussaasumillu sulissuteqassasut <p>Attaveqaqatigiittarneq</p> <ul style="list-style-type: none"> • quelequataq isumaqatigiissutigeriigaq pillugu takussutissanik allatullu oqaatsit atornagit saqqummiinerit tapertalarugit paasissutissanik saqqummiisinnaallutilu ingerlatitseqqissinnaassasut - Atuartut eqimattakkaarlutik – silami illullu iluani – isikkamik arsnermut paasissutissiorlutik nivinngagassiussapput. 	<ul style="list-style-type: none"> • Atuartut eqimattakkaarlutik nivinngagassaliassaminut silami illulluunniit iluani arsnermut tunngasunik paasissutissanik kartersissapput. Nivinngagassiat makkuninnga imaqartinnejassapput: <ul style="list-style-type: none"> - quelequataq - arsarneq sumi nunami pinngortuunersoq - qanga arsartarneq aallartinneqarsimanersoq - arsaaffiit angissusaat - arsaqatigiit amerlassusaat - piffissat arsarfigisartakkat - qanoq ajugaasoqartarnersoq - kukkussutinut pillataasartut - suna arsnermi arsarineqartarnersoq - arsnermi atortut immikkut ittut - arsnermi oqaatsit atorneqartartut immikkut ittut.
<p>Paasissutissarsiorneq</p> <ul style="list-style-type: none"> • apeqqarissaarnermik allatullu apersuinikkut misisuinermik pilersaarusiorsinnaassasut taakkunanilu paasissutisat pissarsiatik quelequutanik isumaqatigiissutaareersunik suliaqarnerminni atorsinnaassagaat <p>Attaveqaqatigiittarneq</p> <ul style="list-style-type: none"> • quelequataq isumaqatigiissutigeriigaq pillugu takussutissanik allatullu oqaatsit atornagit saqqummiinerit tapertalarugit paasissutissanik saqqummiisinnaallutilu ingerlatitseqqissinnaassasut - atuartut atuarfimmi tamarmi arsartarneq pillugu misissugaqassapput kingornatigullu paasissutissanik saqqummiussallutik. 	<ul style="list-style-type: none"> • Atuartut eqimattakkaarlutik atuarfimmi tamarmi atuartunit akisuteqarfingeqartussamik arsartarneq pillugu apeqqusiusapput. Eqimattat alloriarfiit akunnerminni agguatissavaat taamaaliornerminnilu assiginngissitaartunik apeqqusiusallutik. Immersugassiat apeqqutitllit makkuninnga imaqartinnejassapput <ul style="list-style-type: none"> - utoqqaassuseq - arsnermi peqataasarsimaneq tamatuma ataani qanoq sivisutigisumik - fjernsynimi arsartulerisarnermi pissutsit - arsartartoqatigiinni nuannarinerpaasat - arsartartuni nuannarinerpaasaq Immersugassiat apeqqutitllit assiliortorneqassapput, akiortortineqarlutik katersoqqinnejarlutillu. Eqimatta kisitsisit tunngavigalugit takussutissianik sanaartussapput (quassuttusiat, lagkagiisiat assigisaallu) takussutissiallu akissutini katersani utoqqaassuseq suaassuserlu tunngavigalugit takussutissiissutit sanaartorneqassapput. Eqimattat takussutissiissusiatik oqaluttariarsornikkut saqqummiutissavaat.

Naliliinissamut siunnersuutit	Atortussatut siunnersuutit
<ul style="list-style-type: none"> • Paassisutissiissutip ilusilersorneqarnera paasiuminartuussaaq, assiliartalersuutit erseqqissuussallutik, allagartat atuaruminartuussallutik paasisutissiissullu paassisutissanik pis ariaqartunik imaqartinneqassaaq. Eqimattat tamarmik paassisutissamik oqaatsimilluunniit, siornatigut nalusimasaminnik toqqaassapput, saqqummiussuisapput. 	<p>Lademanns leksikon Fokus Atuakkat arsarnermut tunngasut Pappiarat A3-t, nivinngagass iassat Liimmi, qiuutit, qalipaatit, tussit</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Naqitassiat naammassineqarsimasut atuarfimmi saqqummersinneqassapput tamanit misissorneqarsinnaanngorlugit. Paasiuminartuussapput ilitsersuutitullu ilusilersorneqarsimassallutik. 	<p>Pappiaqqat qaqtortut qalipaatillillu. Qalipaatit, liimmi, qiuutit</p>

Iliikagassatut anguniagassat	Atuartitsinissamut siunnersuutit
<p>Kulturi inuuniarnikkullu atugassaritaasut</p> <ul style="list-style-type: none"> • qallunaatut oqaasillinnut inuusuttunut, filminut nipilersornernullu kulturinut timersornernullu imaluunniit inunnut allanut tusaamasanut sinniisuusut ilisi-masaqarfígalugillu sammisimassagaat <p>Attaveqaqatigiittarneq</p> <ul style="list-style-type: none"> • misigissutsiminnik, qimerluukkaminnik, nalilersuutiminnik isummamininnillu oqaatiginnissinnaassasut kiisalu isum-maminnik, soqtigisaminnik nalingin-naasumillu oqaloqatigiinnerni naatsu-nillu nalinginnaasumik allatanik assi-giinngitsunik tunngavilersuisinnaassa-sut <p>- Atuartut arsartartoq tusaamasaq toqqas-savaat, toqqaanerminnik tunngaviler-suuteqassallutik arsartartorlu pillugu paasissutissanik sanaartussallutik, tassa CV-mik.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Atuartut marlukkaadutik suleqatigiissapput suleqatigiinnerminni-lu arsartartup inuunera pillugu paasissutissat pingaernerit sanas-savaat aamma sanassavaat inuk taanna pillugu paasissutissat pin-gaernerit, kiisalu arsartartuunerata ingerlasimanerani paasisutis-sat pingaernerit. Allaatigisaq sooq arsartartoq taannarpiaq toqqar-simanerlugu tunngavilersuutinik aallaqqaaserneqassaaq.
<p>Iluarsartuussamik oqaatsinik suliaqar-neq oqaatsinillu pigiliussiniarneq</p> <ul style="list-style-type: none"> • atukkaminnik oqaaseqortussusertik annertusarniarlugu eqgummaarissumik aaqqissuussaasumillu sulissuteqassasut • oqaaseqatigiit sannaanni oqaatsillu immikkoortuini inatsisit pingaernerit atuuffii allanngortinnejartarnerilu ili-simallugillu atorsinnaassagaat <p>- Atuaqatigiit arsarneq pillugu oqaatsinik oqariartaatsinillu iikkami ordbogilius-sapput oqaatsillu tamakkua sapinnigis a-mik atorniarsarissavaat.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Nivinngagassiami oqaatsit atorneqartut iikkami ordbogiliamut allattorneqassapput, atuartut oqaatsimik nutaamik naapitaqaraangamik allattukkaminnut taanna ilannguttassavaat. <p>Atuaqatigiit ilinniartitsisoq suleqatigalugu oqaatsit taakkua oqaatsinut immikkoortunut agguatissavaat: taggisit, oqaluutit aamma piissusilerissutinut.</p> <p>Atuartut marlukkaarlutik oqaaseqatigiinnik tallimanik, oqaatsinik immikkoortunik taakkuninnga imaqtunik, eqqortunik oqaaseqatiiliussapput, soorlu:</p> <p><i>Han headede bolden i mål. Hun dribler lynchurtigt ned ad banen.</i></p>

Naliliinissamut siunnersuutit	Atortussatut siunnersuutit
<p>Atuartut suliaat ketersorlugit atuaganngortinneqassapput atuaganngortitarlu assiliortorlugu atuaqatigiinnut tamanut agguanneqassaaq. Atuartut atuaganngortitamik atuarnissaanut piffissaqartinneqassapput ilamillu suliaat oqaaseqarfigisassavaat.</p>	<p>DBU-p nettimi quppersagaa landsholdimi arsartartut pillugit paas issutissanik imaqarpoq. Qallunaat arsarnermut peqati-giffii quppersagaqartiterput. Ilanniartisupuppernerit pisa-riaqartitat atuartunut nettimiit aniateriarlugit assiliortussavai.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Atuartut timersornermi tusagassiortutuulli piumassuseqarpalullutik oqaaseqatigiiliatik nikittaallutik atuassavaat. 	<p>Pappiara qeratasooq allaluunniit iikkami ordbogimut atuagassiaq, tussit.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Ingerlatsineq naammassineqarpat atuartut peqatigalugit nalilorsorneqasaqq. <p>Atuartut qanoq iliutsinik nuannarisatik nuannarinngisatillu oqaluttuarissavaat. Oqaluttuarissavaatbaar sammisat suut piffissartorfigerusunne-rusimanerlugit sammisallu suut piffissamik annikinnerusumik atuiffigerusussimagaluarnerlugit.</p>	